

Berichten uit de Westelijke Binnenstad
Dit blad biedt naast buurtinformatie
een platform waarop lezers hun visie op actuele
zaken kenbaar kunnen maken.
Zie de Webkrant: www.webkrant-jgr.nl

Uitgave van
Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael
jaargang 8 nummer 5
november 2010

Geleerden zingen studente toe
Bij de uitreiking van de Scriptieprijs
van Ons Amsterdam hieven zeer-
en hooggeleerde heren een lied aan
voor winnares Hilde van Stelten 5

'Stop Culturele Kaalslag'
Massale steun voor de petitie van
FNV Kiem tegen de bizarre
bezuinigingen op kunst en cultuur.
65.000 mensen tekenden reeds 7

Jordaan & Gouden Reael

Wethouder komt Huis van de Buurt tegemoet

Buurtbewoners blijven welkom in Straat & Dijk

Het Claverhuis aan de Elandsgracht wordt de hoofdvesting van het Huis van de Buurt Jordaan & Gouden Reael, maar het huidige buurtcentrum Straat & Dijk (S&D) aan de Haarlemmerstraat blijft open voor buurtbewoners voor wie de afstand naar de Elandsgracht een onoverkomelijke hindernis vormt. Het Huis van de Buurt mag in overleg met CentraM (maatschappelijk werk), de toekomstige hoofdhuurder van S&D, zelf bepalen welke buurtactiviteiten een plek krijgen in het pand aan de Haarlemmerstraat. Buurtcentrum Laurierhof, waar CentraM nu zit, wordt ontruimd.

Dat heeft Roeland Rengelink (PvdA), portefeuillehouder Financiën en Welzijn van stadsdeel Centrum, op woensdag 20 oktober toegezegd aan de betrokken organisaties: Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael, welzijnsorganisatie IJsterk, CentraM en WSW (Wijksteunpunt Wonen). Deze organisaties zijn al sinds september in overleg met Rengelink om het aantal vestigingen voor buurtactiviteiten te verminderen. Dat moet een bezuiniging opleveren van een ton. In het oorspronkelijke voorstel van Rengelink zouden buurtactiviteiten grotendeels uit S&D verdwijnen.

FOTO MARTIN PLUIMERS

Stadsdeelwethouder Financiën en Welzijn Rengelink lichtte de bezuinigingsplannen toe op de wijkraadsvergadering van 18 oktober jl.

In een laatste gesprek met de betrokken organisaties vorige week woensdag in de Stopera kwam Rengelink daarop terug. De wethouder zal snel met een schriftelijke bevestiging komen. De vier gesprekspartners accepteren dat het Claverhuis de hoofdvesting wordt van het Huis van de Buurt en dat Straat & Dijk voor een groot deel wordt ontruimd om plaats te maken voor de kantoren van CentraM. Het akkoord tussen de vier betrokken organisa-

ties, waaronder het Wijkcentrum, zal zo snel mogelijk ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Wijkraad.

Buurtfunctie

De toekomst van Straat & Dijk was maandagavond 18 oktober ook al onderwerp van discussie op een druk bezochte vergadering van de Wijkraad. Rengelink was daar te gast en legde uit waarom het grootste deel van de buurtactiviteiten moet verhuizen naar het Claverhuis. 'Het Huis van de Buurt moet één herkenbare locatie krijgen in plaats van drie zoals nu', zei Rengelink. Het plan stuitte maandagavond op veel weerstand van de Wijkraad. 'Het zijn altijd de voorzieningen voor de kleine man, die aan de beurt komen', zei wijkraadslid Jan Bosman. 'Elke buurt heeft een plek nodig', zei voorzitter Lenie van Vliet van de Wijkraad, 'maar juist de buurtfunctie van S&D gaat verloren.' De Wijkraad hield Rengelink voor dat bij de fusie, vijf jaar geleden, tussen de wijkcentra Jordaan en Gouden Reael het stadsdeel heeft toegezegd dat er twee wijkcentra open zouden blijven. Die belofte wordt met het plan van Rengelink gebroken. De wethouder was zich daarvan bewust, maar beriep zich op de grote financiële nood als gevolg van de crisis. Daardoor moet het stadsdeel bezuinigen op een schaal, die tot dusver ongekend is. Rengelink: 'Het spijt me, maar de zaken zijn dramatisch veranderd.' Wijkraadslid Li-Swan Tjen waarschuwde alvast voor de gevolgen van het opheffen van het woonsprekkuur in Straat & Dijk. 'Dat leidt ertoe dat mensen niet of te laat komen met hun problemen. En dan raken we het zicht kwijt op wat er gebeurt in de wijk.' Bob Newark van sportclub Fitgym hield Rengelink voor dat verhuizing naar het Claverhuis voor de twintig leden het einde van hun sportactiviteiten zou betekenen. 'En dan hebben we het over leden van de zwakste groep in de wijk. Voor die mensen is het onmogelijk de Rozengracht over te steken. Die houden ermee op.'

Nico Goebert

Stadsdeelbeleid centraal op Ouderenmiddag

Op woensdag 3 november houdt Belangen-groep Ouderenhuisvesting Jordaan (BOJ) zijn jaarlijkse Ouderenmiddag in het Claverhuis aan de Elandsgracht. De middag staat dit jaar geheel in het teken van het stadsdeelbeleid voor de oudere buurtbewoners.

Stadsdeelvoorzitter Jeanine van Pinxteren (Openbare Ruimte en Verkeer) en de wethouders Roeland Rengelink (Welzijn, Zorg en Financiën) en Boudewijn Oranje (Bouwen en Wonen) zijn uitgenodigd om uit de doeken te doen wat het stadsdeel de komende vier jaar voor de oudere buurtbewoners in petto heeft.

Vervolg op pagina 10

Buurtkrant online met nieuwe Webkrant

Het is zover: de Webkrant van het buurtblad Jordaan&GoudenReael is online! Sinds 7 september heeft de krant een eigen website, met alle ruimte en technische mogelijkheden die een hedendaags medium zich kan wensen. Buurt- en webkrant zijn beide uitgaven van het Wijkcentrum. Begin dit jaar dwongen de bezuinigingen ons het aantal edities van de papieren buurtkrant

terug te brengen van zeven tot zes per jaar. De Webkrant, die dagelijks geactualiseerd kan worden, is nu in staat de leemten tussen de opeenvolgende edities te overbruggen. Altijd plaats voor het laatste nieuws! Uw bijdragen in woord en beeld zijn daarbij zeer welkom. Ga nu naar www.webkrant-jgr.nl. Artikelen voor buurt- en webkrant kunt u mailen naar: krant@jordaan-goudenreael.nl

Integraal Horeca Overleg Jordaan bespreekt terrassenoverlast

Op 7 oktober werd het Integrale Horeca Overleg Jordaan gestart. Stadsdeelbestuurders Jeanine van Pinxteren en Boudewijn Oranje, ambtenaren, horeca-Jordaan en bewoners zullen op diverse bijeenkomsten de horecaoverlast bespreken. Vooral de terrassen komen daarbij aan de orde.

Bij dit overleg zullen de richtlijnen die de centrale stad op het ogenblik uitdoktert (commissie-Voster) naar de Jordaan toe vertaald worden. Daarnaast is het een gelegenheid om de laatste terrassen-enquête Jordaan te interpreteren. Uiteraard zullen wij ervoor zorgen dat bewonersbelangen centraal komen te staan. De Jordaan is een pretpark geworden, en zo kan het niet langer! Als omwonenden willen wij onze nachtrust, als voetganger het normale gebruik van het trottoir, als fietser het normale gebruik van de rijweg, etc.

Dick van Dam,
Horeca Overlast Overleg Jordaan,
e-mail: hooj@live.nl

Buurtfotoboek gepresenteerd

Het fotoboek *Gezichten van een wereldbuurt* werd op 25 september jl. gepresenteerd. Het eerste exemplaar van deze uitgave van het Huis van de Buurt, met portretten van bewoners die afkomstig zijn uit 130 landen, werd overhandigd aan de Turkse schrijver Halil Gür. De vormgeving van het fotoboek was in handen van Jan Nanne.

Lees het verslag op pagina 11

Klacht tegen buurtkrant grotendeels afgewezen

Buurtkrant Jordaan&GoudenReael is door de Raad voor de Journalistiek grotendeels in het gelijk gesteld na een klacht van de jachthavenexploitant op de Zandhoek. De exploitant had zich beklagd over een bericht in het tweede nummer van de wijkkrant dit jaar over zijn veroordeling door de Amsterdamse rechter in maart van dit jaar tot een taakstraf van 100 uur of 50 dagen hechtenis. De rechter achtte bewezen dat de jachthavenexploitant in de zomer van 2009 een 71-jarige buurtbewoner heeft mishandeld. De dader heeft hoger beroep aangetekend tegen het vonnis.

De klacht van de jachthavenexploitant komt erop neer dat het bericht onjuistheden bevat en daardoor tendentius alsmede onnodig grievend is. Dat zou onder meer blijken uit de vermelding in het bericht dat de rechter in de toelichting op het vonnis zou hebben meegewogen dat klager geen berouw heeft getoond, hetgeen aan de strafmaat zou hebben bijgedragen. Verder noemt de exploitant de vermelding in het bericht dat het 71-jarige slachtoffer een hersenbloeding en letsel aan het strottenhoofd heeft opgelopen 'onjuist en onnodig grievend'.

Ook meent de klager dat er in het bericht een te dwingend verband wordt gelegd tussen de mishandeling en de dood van het slachtoffer enkele maanden later. Bovendien vindt hij het onterecht dat de wijkkrant geen hoor en wederhoor heeft toegepast. Een en ander klemmt, volgens de jachthavenexploitant, des te meer omdat hij zeer eenvoudig identificeerbaar is voor de lezers van de buurtkrant. De Raad voor de Journalistiek veegt al deze klachten van tafel, omdat de wijkkrant niet onzorgvuldig gehandeld heeft of omdat de raad niet kan vaststellen dat het standpunt van de klager juist is. In het algemeen komt de Raad tot de slotsom dat er 'geen sprake is van onjuiste berichtgeving, die voorkomen had kunnen worden indien zorgvuldig onderzoek was gedaan en wederhoor was toegepast'.

Op een punt krijgt de klager wel gelijk en vindt de Raad zijn klacht gegrond. Dat betreft de laatste passage in het bericht, die gaat over de aanwezigheid van de jachthavenexploitant op de redactie van de wijkkrant. De krant heeft in die passage gesuggereerd dat de klager verscheen met het doel zich een beeld te vormen van de schrijver van het bericht, maar volgens de uitspraak van de Raad is komen vast te staan dat de jachthavenexploitant om een andere reden aanwezig was. Het bericht is op dat punt onnodig grievend en de wijkkrant is met de bewuste laatste alinea over de grens gegaan van wat maatschappelijk aanvaardbaar is.

Nico Goebert

Kort geding tegen Staat der Nederlanden

In een kort geding tegen de Staat der Nederlanden heeft kraakcollectief Schijnheilig twee gevolgen van de nieuwe antikraakwet aangevochten: 1) 'Ontruimen is een ongeoorloofde inbreuk op de huisvrede (zoals vastgelegd in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens) vanwege het ontbreken van voorafgaande rechterlijke toetsing', en 2) 'De opsporingsbevoegde ambtenaren krijgen een te grote beoordelingsvrijheid.' Uitvoering van de wet diende daarom volgens het collectief onmiddellijk gestaakt te worden tot de rechtbank heeft geoordeeld.

Intussen heeft de rechtszitting plaatsgevonden. Op de publieke tribune zaten tientallen sympathisanten van de eisers, die de advocaten van kraakcollectief Schijnheilig veelvuldig bijvielen met applaus. De kraakpanden in de binnenstad zullen niet worden ontruimd voor de rechter zich over de zaak heeft uitgesproken. De rechtbank doet op 22 oktober uitspraak.

De Opstapper verdwijnt

Na amper tien jaar gaat de Opstapper uit het stadsbeeld verdwijnen. In de stadspolitiek gingen al jarenlang stemmen op om de busverbinding op te heffen omdat die niet rendabel was, maar ouderenorganisaties, vooral ANBO, hebben zich aldoor sterk gemaakt voor het behoud ervan.

Veel Amsterdammers maakten gebruik van de stadsbusjes op de route Oosterdok - De Ruijterkade - Stationsplein - Prins Hendrik-kade - Brouwersgracht - Prinsengracht - Amstel - Waterlooplein. Wie het busje op deze route aan zag komen, hoefde zijn hand maar op te steken om in te kunnen stappen en mee te rijden. Op elk gewenst punt kon men ook weer uitstappen. De naam Opstapper werd in 2008 officieel gewijzigd in Stop/Go, maar bleef in het dagelijks gebruik gehandhaafd. Op aandringen van ouderenorganisaties werd de route van de Opstapper in januari 2009 nog verlengd tot voor de deur van de Openbare Bibliotheek aan de Oosterdoks-kade.

Jordaan & GoudenReael

- 4 Prinsengracht als nautisch knelpunt
Heftige reacties op inspraakavond
- 5 Jordaanmuseum graaft naar Het Nieuwe Werck
Scriptieprijs Ons Amsterdam
- 6 Johan Elsensohn (2)
Opera in Pianola Museum
- 7 Daniel van Veen in Het Perron
Massale steun voor actie FNV Kiem
- 8 Hartverwarmende muziek op
Dag van de Buurt
- 9 Haarlemmerdijk rond de jaren '60
St. Maarten op 11 november
- 10 Ouderenmiddag BOJ
De fysiotherapeut in de buurt
- 11 Memoryclub in Straat & Dijk
Cursus onderhoud geveltuinen

Uit de kast werkt beter!

Help jij graag dieren?
kijk op kidsforanimals.nl
hoe je dierenbeschermmer wordt!

'Huurders vogelvrij'

Op de avond van vrijdag 1 oktober, de dag dat het kraakverbod in werking trad, wordt een jonge vrouw een arrestatiebusje uitgezet. Ze zakt door haar benen en valt op het trottoir. 'Opstaan en doorlopen' zeggen de agenten tegen haar. 'Je was daarnet toch ook zo'n flinke meid?' Niemand weet dan nog dat de vrouw, Ruby, ernstig letsel aan haar hoofd heeft. Een schedelfractuur van 10 centimeter als gevolg van langdurige wapenstokslagen. Ruby wordt gedwongen op te staan en versuft het bureau Nieuwezijds Voorburgwal binnengebracht.

Waar gehakt wordt vallen spaanders, en er werd stevig gehakt op die vrijdagavond in de Spuistraat, de plek waar de demonstratie tegen het kraakverbod uit de hand liep. Mocht het militante deel van de kraakbeweging al op rotzooi uit zijn geweest, de politie was dat zeker. Meerdere videoregistraties op het web tonen dat aan. Ruby stond vanwege haar politieke overtuiging op het verkeerde moment op de verkeerde plek.

De vraag wie het geweld probeerde, is twee weken na dato irrelevant. Relevant is de vraag of onze verse burgemeester Eberhard van der Laan de officier van justitie ertoe brengt om een onafhankelijk strafrechtelijk onderzoek in te stellen naar het buitensporige geweld van de politie. Het lijkt er niet op, want in de raadsvergadering van donderdag 7 oktober jl. verklaarde Van der Laan het bestaande politierapport volledig te vertrouwen en geen reden te zien voor een onderzoek. Onze nieuwe burgermeester, een voormalig raadsheer die zowel krakers als huiseigenaren juridisch vertegenwoordigde, weet als geen ander waar de politieke strijd van krakers over gaat. Ondanks eenzijdige mediaberichten, blijft dat een strijd tegen speculatie en tegen de rampzalige afbraak van de sociale woningvoorraad. Ook weet Van der Laan dat uitvoering van het kraakverbod nagenoeg elke politieke kraak van een pand op voorhand onmogelijk maakt.

Onze linkse neoliberal Van der Laan ont-ruimt voor leegstand, geeft vrij baan aan speculanten en helpt woningcorporaties om hun huurders te blijven schofferen. Woningcorporaties die hun huurders het liefst morgen al vogelvrij verklaren. Dat dit een reële slagingskans heeft, bewijzen de regeringsplannen voor huurverhogingen en het loslaten van de 30-70%-regel. Dat laatste zou gaan betekenen dat elke gerenoveerde sociale woning straks de verkoop in gaat. Dat belooft nog wat voor huurders die - minder strijdbaar dan de kraakbeweging - het huurbeleid van rechts over zich heen moeten laten gaan. Toont Eberhard van der Laan voor Amsterdamse huurders straks hetzelfde medeleven als hij momenteel voor Ruby toont? En zijn ook zij straks de dieren in de voortschijdende koehandel met de VVD?

Daniel D. (naam en adres van de biefschrijver zijn bij de redactie bekend)

KOM NAAR DE KINDERCLUB!
Elke zaterdag van **10.30-12.30 uur**
Neem gerust iemand mee!
Het is écht heel leuk!
Looiersgracht 70-72
Amsterdam
T 020-6227742

ADVOCATENKANTOOR

Seegers & Lebouille

Met problemen op het gebied van huur van woon- en bedrijfsruimte, werk en ontslag, uitkeringen, verblijfsvergunningen, huwelijk en echtscheiding, letselschade en strafrecht kunt u bij ons terecht.

Juridisch advies uitsluitend na telefonische afspraak

ADVOCATENKANTOOR

Seegers & Lebouille

Egelantiersgracht 576
1015 RR Amsterdam

tel.: 420 08 88, fax: 638 30 22
advocaten@seegers-lebouille.nl

Kleine Woningaanpassingen en Klussen Voor 55+ ers en mensen met een handicap

- o.a. verhoogd toilet / douchestoel / handgrepen (gratis)
- klussen (€ 2,- + materiaalkosten)
- advies is altijd gratis

www.centram.nl
Tel: 020-5573338

BIKE CITY

Bloemgracht 68-70, tel. 626 37 21

Fietsverhuur • hijstouw & blok
• onderdelen • sloten • accessoires
klaar-in-één-dag-reparatieservice
AZOR BIKE - DAHON vouwfietsen

Voor reparaties en onderhoud van alle soorten tweewielers bakfietsen -transportfietsen

GUNTERS & MEUSER bv

Al meer dan 180 jaar
DE VAKZAAK IN IJZERWAREN,
HANG EN SLUITWERK, GEREEDSCHAP

in de Jordaan

SPECIALIST IN BEVEILIGINGSARTIKELLEN

Egelantiersgracht 2-6 Tel. 622 16 66

Autobiografie van filmmaker Eddy Terstall

Aan tafel met Ernst Hirsch Ballin

Wie zijn leven wil vertellen, moet zich beperken tot een greep uit wat zich daarin heeft afgespeeld. Dat doet Eddy Terstall in zijn autobiografische boek *Ik loop of ik vlieg*. Hij bouwt daarin zijn 'levensverhaal-tot-nu-toe' op uit een reeks vertellingen die de lezer zicht geeft op de loop van zijn lotgevallen, maar ook op de eigenschappen en karaktertrekken van de schrijver. Terstall houdt zich daarbij nauwelijks aan de volgorde van de gebeurtenissen. In zijn boek plaatst hij zijn belevenissen zo, dat ze het meeste bijdragen aan de kracht van het geheel. Een kunstzinnige ordening dus.

Wie is hier aan het woord? Natuurlijk kennen we deze filmregisseur, en weten we wat zijn meest opmerkelijke werken zijn. Filmmakers komen in hun werk zelden zelf in beeld, maar als schrijver stapt regisseur Eddy Terstall persoonlijk het blikveld van zijn publiek binnen, open, eerlijk, losjes en met humor. In een enkel geval ook met ijzige ernst.

Terstall heeft de verteltrant van een onvervalste Jordaner, temperamentvol, expressief, moreel alert, met veel humor en bravoure. Als gevolg daarvan is *Ik loop of ik vlieg* een verkwakkerend werkstuk geworden, dat in de boekenkast van de Jordaner noch in die van de niet-Jordaner mag ontbreken. Tegelijk is hij een hoogopgeleide, kunstzinnige en eigenzinnige wereldburger die heel goed lijkt te weten waar hij het over heeft.

Terstall is een reiziger, dat brengt zijn werk als internationaal opererend filmmaker met zich mee. En dat sluit ook prachtig aan bij zijn klaarblijkelijke passie voor reizen. Hij neemt zijn opvattingen mee op reis, maar levert in den vreemde geen commentaar op gedragingen of gewoonten die hem verbazen. Dat

commentaar bewaarde hij voor zijn boek, en voegde daarmee aan veel avonturen een extra dimensie toe. Zoals bij de vertoning van een van zijn films tijdens een verblijf in Noord-Afrika:

Twee woedende baardmannen die door het gangpad rennen in Tunesië vanwege een scène in 'Simon' waarin twee met elkaar getrouwde mannen een dialoog voeren over adoptie. Nota bene in het land waar ik als kind van twaalf huilend vandaan wilde vluchten omdat op elke tweede straathoek een viezerd stond die 'Pst, mon petit' liet volgen door obscene gebaren.

Opgelaten

Maar het zijn niet alleen de uitheemse gebruiken die hij in zijn boek commentarieert, ook het 'eigene' komt hem soms absurd voor: *Het bovenstukje van een bikini is de hoofddoek van de westerse vrouw. Ik heb gelukkig altijd monokinale of nonokinale vriendinnen gehad. Vorig jaar lag ik voor het eerst naast een vriendin met bovenstukje op het strand en ik voelde me erg bekeken en opgelaten.*

Oud worden in je eigen buurt is er niet meer bij

Met zijn grand café, eigen restaurant en riante terrassentuin was het Bernardus altijd een plek waar oudere buurtbewoners graag woonden of op bezoek kwamen. Dankzij de aanschaf van personal computers konden de bewoners ook helemaal bij de tijd blijven. Inmiddels is de eigen keuken al opgedoekt en ook de tuin gaat verdwijnen.

Volgens informatie van Osira moet Bernardus aangepast worden aan de geldende eisen voor een verzorgingshuis, wat betekent dat de huisvesting van senioren moet worden veranderd. Op zich is het positief dat er straks niet meer sprake is van vier personen of meer in één kamer, met één badkamer en toilet per gang. Maar de redenen die Osira aanvoert voor haar keuze om alles te slopen, zowel het unieke gebouwgedeelte uit 1900 als de fraaie openbare tuin, overtuigen allerminst. Verbouw of renovatie zou te duur zijn, is het argument. Hoeveel duurder dit zou zijn dan de geplande sloop en nieuwbouw, blijft onduidelijk. Hier moeten dan ook nog de kosten voor de nieuwe, tijdelijke huisvesting op de Groenmarkt bij worden opgeteld. Voor de bewoners betekent dit trouwens dat ze tweemaal moeten verhuizen in pakweg 6 jaar tijd. Genieten van een rustige oude dag is dat niet.

Marktconforme exploitatie

De nadruk ligt voor Osira op het creëren van een exploitabele voorziening voor ouderen uit de hele (binnen)stad, die een flink pensioen hebben. De 'terugtrekkende' overheid, het stadsdeel, stimuleert Osira hierin door de zogenaamde marktconforme exploitatie te

steunen in plaats van te kiezen voor voorzieningen die voor de buurtbewoners nodig zijn. Om zich te kunnen richten op een clientèle met hogere inkomens heeft Osira besloten in plaats van een verzorgingshuis een appartementencomplex neer te zetten dat voor maximaal 30 procent bestaat uit sociale woningbouw. Dit derde deel van de ruimte zal echter voornamelijk in beslag genomen worden door de huisvesting voor intensieve zorg behoevende ouderen.

Het totaal aantal woningen wordt ook nog eens beperkt door de geplande bouw van een ondergrondse parkeergarage in het Bernardus-nieuwe stijl. Volgens Osira is die noodzakelijk omdat je tegenwoordig geen gegaagden kunt vinden voor duurdere woningen zonder een parkeervoorziening te bieden.

Dit betekent dat er voor de doorsnee bejaarde buurtbewoner die alleen van de AOW moet leven straks geen plek is voor oud worden in de eigen buurt, in het Bernardus-nieuwe stijl. Moeten zij op hun oude dag dan maar verhuizen naar de Venserpolder of Purmerend?

Anneke van de Meene

certgebouw ('met ouderwets en goed eten op onze borden'). Zij spraken daar over het voor-nemen van enkele partijen om godslastering uit het Wetboek van Strafrecht te halen. En dan natuurlijk voetbal. Eddy Terstall is ermee opgegroeid, hij weet er alles van. In het hoofdstuk *Mijn laatste penalty* spreekt hij met zoveel liefde en enthousiasme over deze sport, dat zelfs een voetbalhater erdoor tot inkeer zou komen.

Recent werd bij de filmmaker en schrijver huidkanker geconstateerd. De daarop volgende operatie slaagde. Zo eindigt het boek toch nog heel wat ernstiger van toon dan de lezer – en ook de schrijver – verwachtte. Maar Terstalls conclusie is positief: *Want mijn huidkanker kon toch niet voor niets zijn geweest. Hij had zich gemanifesteerd zodat ik me bewuster zou worden van wat ik had en er meer van zou genieten naderhand.*

Raymond Baan

Eddy Terstall, 'Ik loop of ik vlieg'
Uitgeverij Prometheus, €17,95

Eens was ik met nog 3 of 4 personen in een rustig vertrek met uitzicht op het Damrak. We verrichtten semi-wetenschappelijke arbeid. Dat moest gebeuren, maar er was geen vliegende haast bij. Als een soort intellectuele kantoorpulken konden we onze tijd zelf indelen, en een deel van die tijd was vrij. We lazen dus de Volkskrant, niet voor de strekking maar vanwege de goed getekende, puntig geschreven avonturen van Tom Poes en Ollie B. Bommel.

Maar behalve de dagelijkse traktatie door Marten Toonder stond er nog meer in de krant. Nieuws bijvoorbeeld. Onwillekeurig pikte men daar ook iets van op. En van andere onderwerpen.

Zo was er vaak sport. Nu, voetbal liet me onverschillig. Snelfietsen eveneens, aanvankelijk. Toen ik echter toevallig terecht kwam in een verslag van de Tour de France, werd ik gegrepen.

De schrijver – (voornaam) de Grood – vertelde zo kleurrijk en bezield over al die sterren van het gebeuren, over de sprinters, de klimmers, de strategen, de ploeters, dat ik hem moest en bleef lezen.

Zo leerde ik hen toch enigszins kennen. De namen in elk geval. Het was in de tijd van Bartali (zeer katholiek) en Coppi (absoluut niet). Iemand uit Frankrijk is er vast geweest maar schiet me niet te binnen. Een opvallende Belg, eens winnaar, heette Romain Maes, en Sylvère Maes was, dunkt me, zijn broer. Laat ik de Zwitsers Kübler en Koblet niet vergeten. Nederland speelde toen geen hoofdrol, maar bracht Wim van Est voort (of was dat al later?) met zijn spectaculaire, toch niet fatale ongeval. Reclame tekst: 'Tachtig meter viel hij diep. Zijn hart stond stil, maar zijn Pontiac liep.'

Was er in die jaren al sprake van wat ik discreet noem 'chemische hulpmiddelen'? Niet bij mijn weten, maar het is denkbaar. Tegenwoordig raakt de pers er nauwelijks over uitgepraat.

Er kwam me een verhaal ter ore; het speelt in Vlaanderen. Daar nam een wielrenner deel aan een wedstrijd, lang niet zo spectaculair als de Tour de France maar in de omgeving wel met aandacht gevolgd. De Ronde van Merelbeke of zo iets.

De man was een kanshebber en ambitieus. Zoals u begrijpt moesten alle fietsers een flesje met lichaamsvocht bij de wedstrijdleiding inleveren.

Onze man had een zuster die hem zeer toegedaan was. Zij had ook een flesje en ze kon eveneens wateren. Natuurlijk wachtte ze hem bij de finish op.

Toen hij ging informeren naar de uitslag van het onderzoek kreeg hij de hartelijke mededeling: 'Proficiat, Pol (of Staf, of Rik)! Ge gaat komend jaar bevallen!'

Ijsterk stimuleert, ontwikkelt & verbindt mensen

kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, scholen & educatie, opvoeding & ontwikkeling, speeltuinen & buitenspeelclubs, peuterspeelzalen & voorscholen, actief burgerschap & participatie, buurt-, tiener- & jongerencentra

www.ijsterk.nl 020 5210200

ENERGIEK MET MENSENDIECK

In kleine groepjes (5 pers.) wordt getraind. Daardoor is er veel individuele aandacht voor iedereen. Er wordt gewerkt aan

- CONDITIEVERBETERING
- SPIERVERSTERKING
- STRETCHING
- ADEMHALING
- ONTSPANNING
- OSTEOPOROSE

(preventief ter voorkoming van botontkalking) RSI/Cans (arm-, nek- en schouderklachten)

na afloop is er koffie of thee

Dinsdag- 9.30 u en vrijdagochtend 9.00 u
Kosten: € 42,50 p.p. per maand
Andere mogelijkheden in onderling overleg

MENSENDIECK JORDAAN

Westerstraat 238, 1015 MT Amsterdam
Tel. 020-623 91 09, 06 55 56 34 64
info@mensendieckjordan.nl
www.mensendieckjordan.nl

JORDAAN & GOUDEN REAEL

WEBKRANT

Home Berichten Politiek Cultuur Reacties Jordaan&GoudenReael

Bezoek onze nieuwe webkrant
www.webkrant-jgr.nl

'Russische roulette' voor pleziervaart

Prinsengracht als nautisch knelpunt

Het stond in het *Stadsdeelnieuws* van 7 oktober 2010: een vergunning is verleend voor het kappen van 13 iepen op de Prinsengracht tussen Westermarkt en Leliegracht. Het gebeurt 'vanwege walmuurvernieuwing, vervanging brugdekken brug 61 en 62 en herinrichting'. De meeste iepen waren al verdwenen met een noodkapvergunning vanwege de zeer zwakke toestand van de kademuur ter plaatse. Onduidelijk blijft overigens wat het vernieuwen van brugdekken met het kappen van bomen te maken heeft. 'Herinrichting', dat is het sleutelwoord, want niet alleen wordt de kademuur hersteld, maar dit deel van de Prinsengracht wordt ook opnieuw ingericht.

In het kader van de actie 'Opstapvoorzieningen' komt er in het beruchte nautisch knelpunt ter hoogte van het Anne Frankhuis een waterstoep ten behoeve van de talrijke rondvaartboten. In de afgelopen jaren zijn er heel wat plannen gemaakt en via voorlichtings- en inspraakavonden aan omwonenden en belanghebbenden voorgelegd. De waterstoep is uiteindelijk als een soort duveltje uit het doosje te voorschijn getoverd, omdat er voor een echte steiger in de gracht niet de vereiste ruimte bleek te zijn. Zo'n waterstoep zit in de openbare weg, kost alleen maar een aantal parkeerplaatsen. Voor het herstel van de kademuur is al een bouwvergunning aangevraagd, voor het aanbrengen van een waterstoep is een aparte vergunning nodig, en die is nog niet aangevraagd. Maar die waterstoep is wel al ingetekend in de aanvraag voor herstel van de kade.

Drie minuten inspraak

Over de te realiseren opstapvoorzieningen praat het stadsdeel alleen met marktpartijen, niet met woonbootbewoners en bewoners van de Prinsengracht. Voor hen zijn er voorlichtingsavonden en zij krijgen de gelegenheid hun zienswijze kenbaar te maken bij een vergadering van de Commissie Openbare Ruimte. Ze mogen daar drie minuten inspreken en verder hebben ze er het zwijgen toe te doen. Op 7 september jl. was er zo'n commissievergadering. U kunt de sprekers nog zien en horen als u via onze Webkrant* *Deelraad in beeld* aanklikt, rechts bovenaan in de rode balk, vervolgens *Commissie Openbare Ruimte* selecteert en kiest voor de vergadering van 7 september. Het is zeer de moeite waard.

Het is ook de moeite waard naar de website van de actiegroep 'steiger voor je deur' te

Inspraakavond bij voorlopig ontwerp Palmgracht

Heftige reacties in de Noorderkerk

Luid en duidelijk reageerden de Jordanese aanwezigen op de presentatie van het plan voor de Palmgracht, dat het stadsdeel op 13 oktober presenteerde in de Noorderkerk. Het opheffen van 14 parkeerplaatsen in combinatie met het verlengen van de middenstukken aan alle vier de uiteinden waardoor er geen draairuimte meer is!

De microfoon hadden ze echt niet nodig om dat uit te leggen: 'Het verkeer gaat rondjes rijden en/of loopt vast. Iedere normale weggebruiker ziet dat. En hoe moet het verder met Van Wees dan?!' (de likeurstokerij zit al sinds 1883 in de Driehoekstraat.)

Men merkte ook op dat de geplande speelobjecten qua stijl in een nieuwbouwwijk thuis horen en dat kinderen vooral de ruimte missen in dit stukje Mokum. En waarom was er niemand van de juffen van het speelplein op deze avond gekomen?

'Maar', zo verdedigde projectmanager Roy van Gelder, 'de rijweg wordt breder, zodat de auto's niet meer met één wiel op de stoep hoeven te parkeren. De stoep wordt daarom smaller. Er komen meer en andere speeltoestellen. Er komen fietsnietjes bij. Er komen bomen en ander groen bij. En 13 granieten banken.'

De aanwezige Palmgrachtenaren konden hun ogen en oren niet geloven: 'Hallo, we zijn niet zo blij dat we van die picknickplek met die hangouderen verlost zijn!' Portefeuillehouder Openbare Ruimte Jeanine van Pinxteren kwam haar afdeling te hulp in eigen persoon. Zij raakte verzeild in een discussie over wie dit plan wel of niet had gemaakt. Conclusie van de bewoners: 'We willen gewoon ons eigen Palmgrachtje houden, zowel kindvriendelijk als verkeerstoeankelijk, maar dan niet verwaarloosd en verslonsd.'

Geïnteresseerden in het voorlopig ontwerp kunnen doorklikken via de website van het stadsdeel www.centrum.amsterdam.nl projecten. Via deze site gaat men naar projecten openbare ruimte: Palmgracht, herinrichting. Tot 12 november kan men schriftelijk reageren o.v.v. Voorlopig ontwerp Palmgracht. Het adres is: Dagelijks bestuur van stadsdeel centrum, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam t.a.v. dhr. R. van Gelder. Of mailen naar stadsdeel@centrum.amsterdam.nl ook o.v.v. Voorlopig ontwerp Palmgracht t.a.v. Roy van Gelder.

Ellie Pronk

gaan: www.steigervoorjedeur.nl, of het relaas te lezen van rondvaartschipper Magriet de Hooge. Naar aanleiding van het artikel *Zuip-schuiten versus meerkoeten* in de NRC, waarin de Amsterdamse wethouder voor waterwegen Carolien Gehrels (PvdA) zei zich niet te kunnen voorstellen dat de pleziervaart aan banden wordt gelegd en dat de regels op het water volgens haar voldoende worden gehandhaafd, schreef Margriet de Hooge, al 23 jaar rondvaartschipper in Amsterdam, een ingezonden brief naar *NRC Weekblad*, waarin zij de noodklok luidt over de situatie op de Amsterdamse grachten. Haar relaas is afgedrukt in het weekblad *Schuttevaer* en via het internet te lezen. Een paar citaten:

Zo gauw het zonnetje doorkomt, komen uit alle hoeken en gaten bootjes tevoorschijn met mensen die lol willen hebben. Op sommige wordt ook erg veel alcohol geconsumeerd. En de vaarregels, daar zijn ze absoluut niet mee bezig. De rondvaartschippers moeten overal op anticiperen, omdat ze niet in de gaten hebben waar ze mee bezig zijn. Ik zie ook veel gevaarlijke dingen. Bootjes die volaan uit zijgrachtjes komen, zodat je er net wel of net niet voor kunt stoppen. Het is voor die bootjes net Russische roulette, zoals die door de grachten scheuren. Bij bochten, bruggen en kruisingen is het steeds weer afwachten wat we tegenkomen.

Onbereikbaar

Over de handhaving door Binnenwaterbeheer Amsterdam (BBA) en de waterpolitie is ze helemaal niet te spreken: *Op mooie dagen zie je 's morgens wel een BBA-bootje varen, maar zo gauw het druk wordt zijn ze er niet meer. En via de marifoon zijn ze totaal onbereikbaar, op welk kanaal ook. Ze reageren niet of nauwelijks. En bel je de waterpolitie Amsterdam, dan krijgen we na enig wachten een telefonist bij de centrale van het KLPD (Korps Landelijke Politie Diensten) in Driebergen aan de lijn, die ons doorverbindt met Frederik Kalf, operationeel chef unit IJmond.*

En wat doet het stadsbestuur? Alsof er niets aan de hand is, alsof er alleen maar een stelletje querulanten aan het woord is, vergroot het de complete anarchie op het water alleen maar door nog meer opstapvoorzieningen te

creëren en waterstoepen aan te leggen en steeds meer 'marktpartijen' op het water toe te laten. Het zijn niet alleen de plezierbootjes die voor chaos en anarchie zorgen, de beroepsvaart kan er ook wat van.

Wonen aan een gracht, het is prachtig, uniek... en 'je moet er wat voor over hebben', dat is steevast het antwoord van het bevoegd gezag als er geklaagd wordt over overlast. De bewoners en woonbootbewoners van de Prinsengracht hebben er heel wat voor over, ze duldten de jaarlijkse *gay parade*, de koninginnedagdruchte, het Prinsengrachtconcert, evenementen die ooit kleinschalig en rustig begonnen (op die *gay parade* na) en uitgegroeid zijn tot megamanifestaties met een gigantische geluidsoverlast. 'Waarom moet het altijd zo hard?' is telkens weer de vraag aan het bevoegd gezag. Het antwoord van die kant: dat heeft alles met de beleving van de toeschouwers te maken.

Vrijgezellenfeesten

De waterfietsen, ooit oogluikend gedoogd en nu uitgegroeid tot een enorm bedrijf, kunnen er ook wat van, vooral als hele groepen lalend en brullend hun vrijgezellenfeesten of kaartclubuitjes vieren. Dat malle rookverbod drijft de mensen steeds meer naar buiten, de straat is asbak geworden en op zonnige dagen varen sloepen, geheel gevuld met rokende en drinkende lieden door de grachten. Het toppunt van hun vermaak is keiharde muziek met oorverdovende discodreunen. De waterstoep in de Prinsengracht bij het Anne Frankhuis zal door de toch al luidruchtige bezoekers van café-restaurant *Werck* op droge avonden en nachten zeker als een extra rookterras gebruikt gaan worden.

Wonen aan het water is heerlijk, bootjes op het water is heerlijk, ze horen daar, maar wel als een vorm van rustige ontspanning. Je zoekt toch juist het water op, omdat daar nog plek is om rustig te genieten van de omgeving. Met je auto jakker je van A naar B, zo snel mogelijk, op het water zoek je rust en ontspanning.

Jan Berns
* www.webkrant-jgr.nl

Amsterdam Chamber Theatre speelt Première

'Schetsen uit het Hoofdkussenboek'

Gebaseerd op beroemde dagboek van Sei Shōnagon, een Japanse hofdame uit 10de eeuw. Een visueel rijke voorstelling waar muziek, poëzie, ritueel, ritme en beweging een bijzondere sfeer creëren. Een poëtisch spiegelbeeld van de wereld door de ogen van de Japanse hofdame uit de tiende eeuw. Een dialoog van de oude Sei Shōnagon met haar jonge alter ego in 4 schetsen: Lente, Zomer, Herfst, Winter.

Vrijdag 5 en zaterdag 6 november in De Roode Bioscoop, Haarlemmerplein 7. Aanvang 20.00 uur. Prijs 15 euro. Reserveren: mail@amsterdamchambertheatre.com Info www.roodebioscoop.nl

Ontstaansgeschiedenis van de Jordaan

Graven naar Het Nieuwe Werck

De Stichting Jordaanmuseum beschikt over een handgeschreven tekst die gaat over de Jordaan rond 1613, de tijd van de Derde Uitleg van Amsterdam. Deze Derde Uitleg omvatte de grachtengordel en de Jordaan. In die dagen was de naam Jordaan nog niet in gebruik. Dit deel van de stad werd toen 'Het Nieuwe Werck' genoemd. Omdat onlangs de UNESCO-status aan de grachtengordel werd toegekend en in 2013 de Derde Uitleg herdacht gaat worden, is dit manuscript nu zeer actueel. Historici die over de Derde Uitleg publiceerden, hebben dit manuscript niet geraadpleegd.

Het manuscript waarover het Jordaanmuseum beschikt, is getiteld *De Jordaan*. Het is geschreven door de historicus J.Z. Kannegieter (1892-1979) en bevat 24 hoofdstukken. De titels van de meeste hoofdstukken zijn ontleend aan de namen van de paden in het toenmalige polderlandschap aan de westzijde van de stad. De paden lagen tussen de stadswallen, gelegen tussen het huidige Singel, en de Kostverlorenvaart. In een enkel geval klinkt de naam van zo'n pad nog door in de hedendaagse benaming, zoals die van het Jan Hansepad dat nu de Jan Hanzenstraat heet.

Als gevolg van de overbevolking van de stad was langs die paden een dichte bebouwing ontstaan. Ten tijde van de Derde Uitleg werd een deel van het polderlandschap vergraven tot de huidige grachtengordel en bebouwd. In Het Nieuwe Werck werd het polderlandschap getransformeerd tot een stadswijk. Ook hier werd veel gebouwd.

Werklieden

Kannegieter vond veel documenten in het Stadsarchief, waaruit blijkt wie waar de lapen grond kocht om daarop huizen te gaan bouwen. Die huizen waren vaak klein en ongetwijfeld voor werklieden bestemd. Zoals be-

kend werden in Het Nieuwe Werck terreinen aangewezen als concentratiegebied voor bepaalde beroepsgroepen: looiers, ververs, wevers, etc. Daarnaast moesten delvers, sjouwers

Uit Jan en Kasper Luiken Spiegel van het menselyk bedryf. Erven van F. Houttuyn. Amsterdam 1776

Werkgroep Kunst & Cultuur

Twee lezingen in het Marnixbad

Amsterdam en Venetië

De grachtenstad Amsterdam en de lagune-stad Venetië lijken veel op elkaar, althans dat is wat iedereen denkt en zegt. De twee steden worden daarom vaak met elkaar vergeleken. In deze lezing wordt bekeken hoe de twee watersteden zich door de eeuwen heen aan elkaar gespiegeld hebben. Hoe werden beide steden in die eeuwen afgebeeld? Hoe zagen kunstenaars deze steden? Wat zijn de overeenkomsten, en wat de verschillen? Hoe werd daarover in de loop van de tijd gedacht? Daarnaast wordt aandacht besteed aan de problemen waar Amsterdam en Venetië vandaag de dag mee te maken hebben. Kunnen ze in dat verband iets van elkaar leren?

Walther Schoonenberg is kunsthistoricus en secretaris van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad. Hij geeft antwoorden op deze vragen en zal die illustreren met fraaie lichtbeelden van beide watersteden.

De lezing Amsterdam en Venetië wordt gehouden op zondag 14 november om 13.30 uur in de Chamu-zaal van het Marnixbad, Marnixstraat.

Jordaanoproer 1934

De huidige financieel-economische crisis wordt vaak vergeleken met de crisis van de jaren dertig. Een groot verschil tussen de twee is echter de aard van de sociale onrust zoals deze inder-

en metselaars die de grachtengordel zouden aanleggen, worden gehuisvest. Stichting Jordaanmuseum wil weten waar nog sporen van bebouwing terug te vinden zijn. De plekken die Kannegieter beschrijft, zijn soms nog te herkennen. In 2007 gingen wij met een groep enthousiaste onderzoekers naar een locatie die in het hoofdstuk over *Het Appelmannspad* wordt beschreven. Daar ontdekten wij de ingang naar *Het Claes Reynierszensemble* aan de Elandsgracht en de erachter gelegen Delverssteeg die vernoemd is naar grondeigenaar Delver, ook wel Delff geheten. De bebouwingsstructuur kwam daar exact overeen met die van de door Kannegieter beschreven locatie.

400 jaar Derde Uitleg

De Stichting Jordaanmuseum vindt het belangrijk dit onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis van de Jordaan voort te zetten, juist nu de UNESCO-status aan de grachtengordel is toegekend en in 2013 het 400-jarig bestaan van de Derde Uitleg wordt herdacht. De stichting wil Kannegieters manuscript gaan publiceren en zal deskundigen benaderen om daar artikelen bij te schrijven.

Daarnaast wil het Jordaanmuseum in contact komen met mensen die in de geschiedenis van de Jordaan zijn geïnteresseerd. Met hen willen we een werkgroep vormen, die aan de hand van teksten locaties in de Jordaan onderzoekt. Wij vragen de deelnemers ieder enkele pagina's uit te typen van de twee hoofdstukken die nog gedigitaliseerd moeten worden.

Bent u geïnteresseerd? Neem dan voor meer informatie contact op met info@jordaanmuseum.nl of tel. 020-6244695.

Mieke Krijger

tijd en nu door het crisisleed werd en wordt uitgelokt. In de jaren '30 uitte de onvrede zich geregeld in knokpartijen met de sterke arm. In de zomer van 1934 brak in Amsterdam zelfs een oproer uit, dat enige dagen aanhield en dat uiteindelijk met militair machtsvertoon werd onderdrukt.

De autoriteiten maakten zich vooral druk over de poging van de communisten om het land te destabiliseren, maar uiteindelijk was het Jordaanoproer vooral een wanhoopskreet van werklozen die door de dalende steunuitkeringen niet meer wisten hoe ze hun gezinnen moesten onderhouden.

Dr. Harm Kaal, politiek historicus, maakte een speciale studie van het Jordaanoproer en is de aangewezen man om ons hierover te vertellen op zondag 12 december om 13.30 uur in de Chamu-zaal van het Marnixbad, Marnixstraat.

Jordaanoproer?

- Eddy - Vandaag weer Jordaanoproer, Hen...
- Henny - Palingtrekken?
- Eddy - Nee herprofilering van de Palmgracht.
- Henny - Toch niet weer een gracht?
- Eddy - Nee, dat hebben we weten te voorkomen. Het compromis was dat de Palmgracht zijn functie zou behouden en worden opgeknapt.
- Henny - Klinkt goed...
- Eddy - Ja. Maar dat van dat functie behouden, dat valt vies tegen. Er worden allerlei kunstzinnige speeltoestellen en dure meubelneergeret voor een miljoen en de Palmgracht wordt een soort Efteling...
- Henny - Wilden de bewoners dat?
- Eddy - Natuurlijk niet. Het is leuk voor een paar wereldvreemde ontwerpers, maar erg vervelend voor de bewoners. Het ziet er niet uit... natuursteen in een oude stadskern. Trampolines willen ze... en allerlei toestellen in allerlei kleuren. Dat komt er niet uit te zien... voor de peuters van de kindercrèche.
- Henny - Van de kindercrèche... maken ze het autovrij daar dan?
- Eddy - Eh... nee, integendeel. Ja, er gaan veertien parkeerplaatsen weg, dus er zal nog meer rondgereden worden... en harder, want er gaat een verkeersdrempel weg. Het wordt een racebaan langs een kinderspeelplaats ja.
- Henny - Straks ga je nog zeggen dat ze de grootste bomen van de Jordaan gaan kappen op de Palmgracht, en die klassieke lantaarnpalen met dat gele licht gaan vervangen door van die kutdingen met dat kille witte licht zoals hier verderop op de gracht. Waar iedereen zo op loopt te kankeren.
- Eddy - Ik zeg niks.
- Henny - Ik hoor het al... mensen razend natuurlijk.
- Eddy - Was te voorspellen. Vrijwel de hele buurt is tegen. Maar dan zijn er natuurlijk ook weer gekken die dat plukje voorstanders gaan bedreigen...
- Henny - Kun je dáár niet een boek over schrijven... 'Jordaanoproer deel 2'?
- Eddy - Dat hele gedoe zal toch allemaal wel niet doorgaan, want er is helemaal geen draagvlak voor in de buurt. Dus politiek niet haalbaar. Politici zijn bang voor kiezers en mensen hebben een goed geheugen in het stemhokje.
- Henny - Desnoods help jij de mensen in de buurt tegen die tijd er wel even aan herinneren...
- Eddy - Welnee joh, zo ben ik niet.
- Henny - Je bent een neef van mij dus ik weet wel beter...
- Eddy - Heb je mijn boek nou al gekocht?
- Henny - Veel te bang dat er iets over mij in staat...
- Eddy - Welnee joh.
- Henny - Wat dan wel?
- Eddy - Dan moet je het lezen... 17.95.
- Henny - Ik krijg nog geld van je...
- Eddy - Moet je dat nou hier in de column zetten? Mijn hele leven op straat gooien?
- Henny - Dat had jij in je boek moeten doen, dan heb je wel een behoorlijk raar verhaal.
- Eddy - Heb ik gedaan... min of meer.
- Henny - De hele mikmak? De Jordaan... film... politiek...?
- Eddy - En de papegai...
- Henny - Bedgeheimen? Kan je de verkoop wel mee opkrikken...
- Eddy - Je hebt wel eens betere woordgrappen gemaakt.
- Henny - Politieke geheimen? Samenzweringen?
- Eddy - Er zijn geen samenzweringen. Voor grote samenzweringen zijn mensen niet slim genoeg... en te vaak dronken. Ook in den Haag.
- Henny - Nemen we er nog eentje?

Scriptieprijs Ons Amsterdam

De eerste *Ons Amsterdam Scriptieprijs* is toegekend aan Hilde van Stelten, studente geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Het maandblad heeft de prijs ingesteld voor de beste en boeiendste universitaire scriptie over de geschiedenis van Amsterdam. Van Steltens wetenschappelijke opstel gaat over opkomst, samenstelling, omgangsvormen en repertoire van 19de-eeuwse Amsterdamse mannenzangkoren. Bij de uitreiking van de Scriptieprijs werd winnares Hilde van Stelten toegezongen door de geleerde jury bestaande uit drs. Herman Beliën, dr. Herman de Liagre Böhl, prof. Petra van Dam, prof. Piet de Rooy en Ons Amsterdam-hoofdredacteur Peter-Paul de Baar.

ingezonden mededeling

Ideeën, vragen, opmerkingen..?

Bel 020 5524560
of mail naar vvd@centrum.amsterdam.nl

www.vvdcentrum.nl
voor échte oplossingen

FOTO DICK VAN MARSEVEEN

V.l.n.r. Corrie Vonk, mevr. Fischer, Lou Ezerman, Silvain Poons, Jan van Ees, Fien de la Mar, Johan Elsensohn, Aaf Bouber, Jopie Koopman en Johan Heesters in 'Bleeket Bet' (1934)

Schrijvers en de Jordaan

Johan Elsensohn (2)

In de vorige aflevering stelde ik u de roman *Arie* van Johan Elsensohn voor. In deze bijdrage wat meer over het taalgebruik, want zonder verklarende voetnoten zijn sommige passages voor de lezer van nu niet meer te begrijpen. Daarbij gaat het niet alleen om woordbetekenissen, maar ook om zaken die we nu niet meer kennen en om uitdrukkingen waarmee door Elsensohn nogal creatief wordt omgesprongen.

In de eerste editie van 1930 worden alleen *poter raken*, 'kwijt zijn' en *Beudeker*, 'de naam van een Amsterdamsch tehuis voor verlaten kinderen' toegelicht. In de uitgave van 1942 zijn er veel meer: *gewroes*, kring: 'zij waren niet de onfortuinlijksten onder de gewroes', dit is een Joods woord. *Pennetje*, 'karwijtje'. Het is een Bargoens woord, evenals *gabbers*, 'vrienden', *gelooid*: Arie had gelooid, 'gedronken'; *krom* (zijn), 'dronken zijn' en *poen in de melik*, 'geld op zak'. *Talhouten*, 'eiken stookhouten', bedoeld zijn de dunne aanmaakhoutjes die vroeger gebruikt werden om de kachel aan te maken. *De mille keloon*, Milles Colonnnes, een café op het Rembrandtplein; *Burgerturven*, korte turf. *Valentino*, filmheld uit die dagen. Rudolph Valentino (1895-1926) was een beroemde filmster die in meer dan 30 films optrad.

Het lijkt alsof de uitgever na de eerste uitgave op zijn vingers is getikt en hem verzocht is meer duistere woorden en passages toe te lichten. Maar ook met deze verklarende no-

ten blijken een aantal woorden en zaken van tachtig jaar geleden nu totaal onbekend te zijn, ik soms ze hier op: *Voerderij*, van *voeren* in de betekenis 'op stang jagen'. *Lopen*, 'zich op stang laten jagen, erin trappen'. *De loen*, 'gemene streek'. *Garande mot ik hebben*, 'genoegdoening moet ik hebben'. 'Dat komt allemaal door de *neurie*', 'sterke drank'. *Staldeur*, 'pand van een jacquet', er is een linker en een rechter staldeur. 'Een *mussie* zoete bessen' brengt Arie voor Da mee. *Mussie is mutsje*, een oude vichtmaat. 'De man had zelf geen kinderen, maar hij moet er *melade* op wezen'. Dit moet wel het Franse woord *malade* zijn, dat hier niet 'ziek' betekent, maar 'gek zijn op'. Nergens opgetekend *Drokkie*: 'Van de eerste maken ze altijd zoo'n drokkie' (had de vroedvrouw gezegd), 'drukte, ophef, gedoe'. Een zaak met een bende *ferfal*, *verval*, betekent hier 'toevallige inkomsten, fooien'. 't Is laat geworden vannacht en nou ben ik een

klein beetje blijve *bronse*, *bronzen* is een Bargoens woord met de betekenis 'slapen'. Na de dood van zijn Da is Arie de oude niet meer, 'buurvrouwen zeien: 'dat-ie malende was en de *swerreferd* had.' Met de *swerreferd hebben* zal bedoeld zijn, dat hij geen rust meer had. Een woord dat ik in geen enkel woordenboek heb aangetroffen. *Jen maken*, 'grap, aardigheid, gein'.

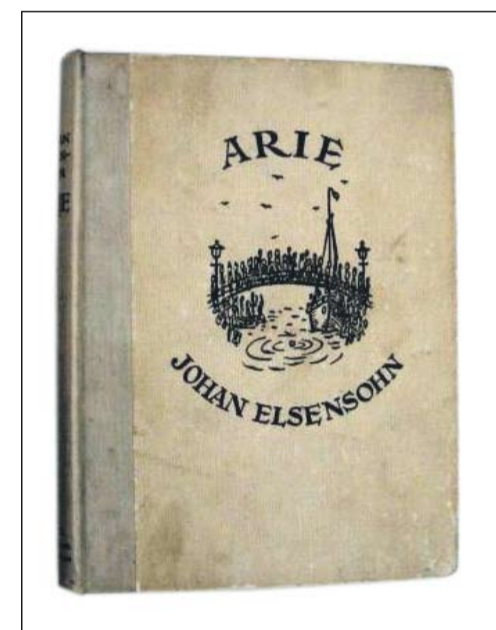
Hieronder niet meer bekende personen en zaken. In het café werd een plaat gedraaid van Kila en Jopie Schouten, 'de bekende straatvirtuozen.' Via internet vond ik een Jopie Schouten, Amsterdams straatzanger van rond 1920 en Eddy Kila, pianist en liedjesschrijver, maar ook blijkt *Het Vaderland* van 30 december 1933, solo-violist van het Passage Theater in den Haag, die een KLM-mars had gecomponeerd. De sigaar van Arie is een *natte borneo*. Via internet kreeg ik van Jo Plevoets van Huis Plevoets te St.Truiden (België) informatie over de betekenis van *nat*. Een *natte sigaar* is een sigaar die vochtig bewaard moet worden omdat het binnenblad bestaat uit opgerolde volledige tabaksbladeren, het is een z.g. *longfiller*. De *busdokter* komt langs als Mientje ziek is, dat is de dokter van het ziekenfonds; de bijdrage voor het ziekenfonds werd opgehaald met een (collecte)bus., vandaar de naam. Bij de thee worden *Daisy's* geknabbeld, dames drinken een *Zoete Voorburg* en ze gebruiken *nagel-polissoir*. *Daisy's* zullen wel koekjes zijn in de vorm van een madelief of margriet. Met een *zoete Voorburg* is vast een likeurtje van vaderlandse bodem bedoeld en *nagel-polissoir* noemen we tegenwoordig nagellak, een woord dat eerst sedert 1937 in het Nederlands voorkomt.

Als Da 'van d'r eige gaat', haalt een buurvrouw *eau de carme*. *Eau des carmes*, dat is de juiste spelling, is letterlijk carmeliëtenwater, een 'aftreksel van kruiden op alcohol, vroeger gebruikt als huismiddeltje tegen diverse kwalen, waaronder koliek en lethargie', aldus Van Dale. Franse paters Carmeliëten maakten het. De kastelein schenkt een *sterke cats* en een *cats*. Daarover zijn we goed geïnformeerd door het *Borrelwoordenboek* van Ewoud Sanders (Den Haag-Antwerpen 1997): het is eigenlijk de naam van een bepaald soort kruidenelixer van de firma Catz en Zoon uit Pekela; het werd een soortnaam voor jenever met kruidenelixer.

Bij Da koopt de overbuurvrouw *feterband*, 'u weet wel (zegt ze dan) *bosserband*.' *Veterband* is dun band dat gebruikt wordt om veters en banden te maken en om om te boorden. *Bosserband* is waarschijnlijk een merknaam.

Dan is er de zegswijze 'n kind kan de kroon van het hoofd van een vrouw afstelen en een oude vrouw kan die er niet meer op zetten. De zegswijze *lemand de kroon van het hoofd nemen* betekent hem zijn erekrans ontnemen, hem schandvlekken, onteren. In de context van het verhaal is hier bedoeld dat Lien door ongetuigd een kind te krijgen haar eer verloren heeft en dat het feit dat Da, de 'oude vrouw', door zich over dat kind als een moeder te ontfemen, die schande niet kan wegnemen. Maar even verderop heet het 'n *Kind kan in de kroon van 'n grijsaard geen ouwe vrouw maken, dat is de madde*. Wat Elsensohn hier bedoelt is mij een raadsel en het woord *madde* komt in geen enkel woordenboek voor. Een raadsel is ook wat bedoeld is met *pas maar op dat ze niet met haar kop in de esseté valt*.

'Arie was niet van gisteren, hij was met schoenen en kousen an geboren'. Deze zin wordt in het grote *Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT)* aangehaald. Eigenlijk is *met schoenen en kousen an geboren* een versterking van 'Arie was niet van gisteren' en betekent, 'hij was goed toegerust'. Ten slotte is het ook

gissen bij de uitdrukking 'Tante Da het er wel d'r best voor gedaan-maar 't was altijd *lauw met de pook*.' *Pook* is een Bargoens woord voor buik en *lauw*, eveneens een Bargoens woord, betekent 'niets'; bedoeld kan hier zijn: 'het was altijd niets met haar buik, ze werd maar niet zwanger'.

Jan Berns

Bezuinigingen op inzet beiaardiers van de baan

Carillons in Amsterdam Centrum blijven ook in de toekomst live bespeeld. Tijdens de algemene en financiële beschouwingen van de raad van stadsdeel Centrum op dinsdag 19 oktober heeft de PvdA voorgesteld om de bezuinigingen op de beiaardiers in te trekken. Daarop heeft het dagelijks bestuur toegezegd ook in de toekomst de beiaardiers in dienst te houden.

Deelraadslid Ido Verhagen: 'Het carrilonspel in de Amsterdamse Binnenstad behoort tot het culturele erfgoed. Wij vinden dat het stadsdeel, als eigenaar van de torens en de carillons, de verantwoordelijkheid heeft om dit culturele erfgoed te onderhouden. Het gaat hier om een eeuwenoude traditie die bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de stad. Als de beiaards niet regelmatig in beweging zijn omdat ze weinig bespeeld worden, worden ze na ver-

loop van tijd onbruikbaar.' Het initiatief van de PvdA werd raadsbreed gesteund. Het stadsdeel heeft drie beiaardiers in dienst, die vier torens bespelen: de Westerkerk, Zuijderkerk, Oude Kerk en de Munt. Elke toren wordt op dit moment een uur live per week bespeeld. Op andere momenten wordt gebruik gemaakt van een speeltrommelversterking. In de programmabegroting wordt voorgesteld om vanaf 2014 de beiaardiers niet meer live te laten spelen en de beiaardiers incidenteel te laten inhuren voor het wijzigen van melodieën. Dit zou een bezuiniging van 55.000 euro opleveren.

Optreden Puur Mokum

Op zondagmiddag 12 december treedt het koor Puur Mokum op in de Posthoornkerk aan de Haarlemmerstraat. Kaarten à € 4,- per stuk zijn verkrijgbaar via onze website: www.puurmokum.nl, het Oud-Hollands snoepwinkeltje in de 2e Tuindwarsstraat, of via onze leden. Tot dan!

Margaret Roovers

Wereldmuziek in Roode Bioscoop

Op 15 december kunt u het slotconcert beluisteren van het zangproject *HartsTocht naar het Oosten*. Artistiek leider is Tatiana Lina. U hoort Russische, Oekraïense, Bulgaarse, Bosnische, Tsjechische, Zigeuner- en andere liederen uit de oostelijke windstreken van Europa. Met gastoptredens van het vocale kwartet Russalki, vocale groep Angels en hun muzikale vrienden. Na afloop Wereldmuziek Jam.

De Roode Bioscoop, woensdag 15 december, aanvang 20.00 uur. Prijs 10 euro. Reserveren: mail@tatianalina.com

Opera in Pianola Museum

Ensemble OperaUtrecht presenteert zaterdag 27 november *Blinde Liefde*, met o.a. composities van Mozart (*Così Fan Tutte*), Rossini (aria's en duetten uit *Il Barbiere de Seviglia*) en diverse aria's en duetten uit *Madame Butterfly* van G. Puccini. Het ensemble bestaat uit (semi-)professioneel geschoolde vocalisten en treedt op in prachtige kostuums, in een enscenering van Kitty van der Veer. Een lust voor oog en oor! *Blinde Liefde*, Pianola Museum, Westerstraat 106, aanvang 20.00 uur. Reserveren aanbevolen, e-mail info@pianola.nl of tel. 6279624. Zie ook www.pianola.nl

Daniël van Veen en Vrienden

Unieke ontmoetingen in Het Perron

In Café De Tuin, in hartje Jordaan, ontmoet ik cabaretier Daniël van Veen. Ook al woont hij zelf in Oud West, de Jordaan is een plek waar hij graag komt om zijn vrienden te ontmoeten. 'Ik hou van de gezellige volkse sfeer, het is het oude Amsterdam.' En dat is ook meteen de reden waarom hij met *Van Veen en Vrienden* komt optreden in try-outpodium Het Perron aan de Egelantiersstraat.

Over de aanleiding voor dit initiatief zegt Daniël: 'Als je door het hele land reist, ontmoet je geen andere artiesten. Je bent meestal pas laat weer terug in Amsterdam, en als je een keer vroeg thuis bent, dan zitten je vrienden nog in Meppel of ze zijn onderweg naar huis. Het is gewoon heel leuk om in Amsterdam samen te spelen met andere artiesten.'

Oscarnominatie

Daniël van Veen (1976) verhuisde in 1996 naar Amsterdam, waar hij in vier jaar later de productieopleiding van de Nederlandse Film en Televisie Academie voltooide. Zijn eindexamenfilm *Ahmed was hier* werd genomineerd voor een Oscar voor de Beste niet-Engelstalige Studentententoonstelling. Van 1998 tot 2004 vormde hij samen met Marcel Beekman het cabaretduo *GEL*, altijd op zoek naar haar. Momenteel toert Daniël van Veen door het land met de show *Ruilen binnen 8 dagen*. Een groot voorbeeld voor Daniël is regisseur Shireen Strooker (bekend van het Werktheater), bij wie hij regieassistent is geweest. Nadat hij eens twee dagen was ingevallen voor

acteur Daan Schuurmans, die zou repeteren met Angela Schijf, bleek Strooker ook wel wat in Daniël te zien.

Ook van Bram Vermeulen heeft Daniël veel geleerd, zoals het schrijven van persoonlijke en gevoelige liedjes. 'Als Vermeulen een liedje schreef over zijn dochter, veranderde hij het vervolgens in de 'hij'-vorm. Op de vraag hoe autobiografisch Daniël's eigen materiaal is, zegt hij: 'Alles is waar. Maar ik vraag me wel altijd af: als het liedje niet van mezelf zou zijn, hoe zou ik het dan zingen?'

Bonte Variétéshow

Het Perron is een van de kleinste theaters van Amsterdam. Het is een try-outpodium/huis-theater voor professionele artiesten die hun programma in intieme sfeer aan een klein publiek willen presenteren. Op het kleine podium van 4 bij 2 meter past maar net een vleugel, in de zaal is plaats voor 50 man. Daniël kende eigenares Jane van Assenderp en speelde er al eerder. 'Het is leuk als er veel mensen uit de buurt naar Het Perron komen. Het mooiste vind ik als mensen moeten lachen en huilen tegelijk. Het publiek zit heel dichtbij.'

Daniël van Veen heeft zijn muzikale vrienden uitgenodigd om drie avonden lang een afwisselend programma te bieden, waarin de liedkunst centraal staat. Elke avond passeren meerdere artiesten de revue. 'Ik ga dus mijn vrienden voorstellen', lacht Daniël. 'Sommigen wisten niet eens dat ze mijn vrienden waren. Het zijn zeer uiteenlopende artiesten, van cabaretiers en kleinkunstenaars

Cabaretier Daniël van Veen

tot klassieke zangers. Er komt bijvoorbeeld ook een operazanger. Hij woont bij mij in de straat en soms hoor ik hem door zijn open raam Schubert zingen. Nu gaat hij dat in Het Perron doen. Dat zijn bijzondere dingen. Je krijgt zo een heel gevarieerd aanbod. Het wordt een soort bonte variétéshow. En het is eenmalig, want iedere avond is anders.'

Justus Beth

Op 4, 5 en 6 november speelt Daniël van Veen in try-outpodium Het Perron aan de Egelantiersstraat 130. Meer over de vrienden met wie hij optreedt vindt u op www.hetperron.nl. U kunt daar ook terecht om plaatsen te reserveren.

Buurt & Bickels

Gekoesterde nachtmerrie

Op Bickerseiland zijn bange mensen goed af, want angst lijkt zich hier niet voor te doen. Misschien omdat een crisis er een dagelijks verschijnsel is, en daarom het eiland zo rijk is aan bickels met bravoure. Dit stukje historisch Amsterdam, dat ooit uit het moeras verrees, is sindsdien aan het bouwen en slopen geweest, en daar nooit meer mee opgehouden. Angst voor verandering, of voor het onbekende, kent de doorsnee bickel niet. Op dit vredige eiland spookt het nooit.

Herman Egbers is zelfstandige theatermaker en trok onlangs een bomvol Bellevue met

zijn nieuwe productie *William Wilson*. Een razende aaneenknoping van dreigend en dan weer overrompende acteerwerk voor en met een theaterbreed filmdoek. In zijn bakstenen boomhut op de hoek van de Grote Bickersstraat bewaart hij nog de bouwstenen voor deze voorstelling: heel veel boeken van en over Edgar Allan Poe.

Herman legt uit: 'Deze schrijver vertelt onvergetelijk prachtig over de angst voor jezelf en de tragische misleiding door de illusie. Hij leidt je door de angst heen, en dat doet mijn voorstelling ook. Het vredige Bickerseiland

bod Herman de rust om van deze gekoesterde nachtmerrie een verrassende voorstelling te maken.

Centraal in Herman Egbers' huis hangt een rood gekleurde tekening van zijn dochter Sterre. Daaromheen schilderijen van zijn vader. De ramen rondom kijken uit op herfstbladeren, een heuse *halfpipe* en Sterre's schitterende Montessorischool. 'Hoe liever het leven wordt', verzucht Herman, 'hoe groter de angst het kwijt te raken. Wanneer je maakt wat je wilt maken, vraag je je af hoe het verder zal gaan, wie je nog bent als het niet zou lukken. Of je dan jezelf zult verliezen.' Maar Hermans boomhut op Bickerseiland lijkt het antwoord op die vragen te zijn: hier komt hij helemaal tot zichzelf.

Woord en beeld Martin Plumers

Muzikale reeks in Roode Bioscoop

Topcriminelen die lunchen met het hoofd van politie en de bankdirecteur. Gangsters die het schoppen tot de machtigste politici van het land. En de heilige Johanna van het slachthuis, die ten strijde trekt tegen de crisis, haar geloof verliest en uiteindelijk leert 'dat de regen altijd van boven naar beneden valt'.

Dit is het universum van Brecht. Zijn typische interbellumwereld is misschien veel dichterbij dan we lange tijd dachten. Mackie Messer is gaan investeren in vastgoed. Herr Peachum pleit voor privatisering van de daklozenopvang. En Johanna had nooit een hypotheek moeten nemen bij de DSB

Uitgangspunt van *Hoppla! Brecht im Licht* was en is het leven van Bertolt Brecht. Zijpaden en uitstapjes zijn zeker niet taboe. Met Wilma Bakker, Caroline van Bavel, Dolly Bellefleure, David Bollen, Bo van de Graaf, Annette Hildebrand, Henk de Jonge, Dorine van der Klei, Stephanie Müller, Dorine Niezing, Dick van der Stoep, Felix Strategier, Kees van Zantwijk en anderen.

De Roode Bioscoop, Haarlemmerplein 7, 9 t/m 27 november, informatie op www.roodebioscoop.nl

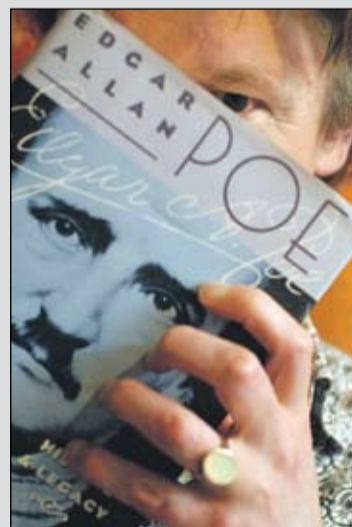
Reserveren: 020 6365227, www.enter-art.nl. Kaarten zijn ook te koop via AUB, Leidseplein.

Massale steun actie FNV Kiem

Kunstenaarsvakbond FNV Kiem opende 16 september jl de actiesite www.stopculturelekaalslag.nl

Via deze site is het mogelijk een petitie te ondertekenen tegen de dreigende bezuinigingen op cultuur door het nieuwe minderheidskabinet van VVD, CDA en PVV.

Het aantal ondertekenaars is intussen opgelopen tot meer dan 65.000. VVD, CDA en PVV, zouden van plan zijn 220 miljoen op cultuurtekorten. Dat is meer dan twintig procent van de hele cultuurbegroting. De totale bezuiniging die de coalitie wil invoeren, bedraagt 18 miljard, ofwel zeven procent van de rijksbegroting. De kunstsector zou dus driemaal zo hard worden getroffen. Daarmee staan ook 3200 banen op het spel.

Het Reumafonds zoekt collectanten

www.reumafonds.nl

Hartverwarmende muziek op Dag van de Buurt

De 25ste september was voor de Jordaan & Gouden Reael de Dag van de Buurt, deze keer tegelijk Burendag en Buurtvrijwilligersdag. In de stromende regen op de binnenplaats van speeltuinvereniging Ons Genoegen in de Elandsstraat opent de Drumfanfare het feest met muziek die je hart verwarmt.

Mevrouw De Jonker wil meteen lid van de fanfare worden, maar tante Greet zegt dat ze van de week langs moet komen. De banketbakkersschool om de hoek serveert maar liefst 11 soorten taart en koek bij de koffie. Binnen kunnen de kinderen figuurzagen of hun handen laten versieren met een *henna tattoo*. Buiten moeten we soms wel heel dicht tegen elkaar aan staan onder grote tuinparasollen, want steeds als er muziek komt gaat het hopen. Maar ook de zon laat zich gelukkig nu en dan zien.

Zangkoor Dwars door Amsterdam geeft een spetterend optreden weg, met als uitsmijter *Samen onder moeders paraplu*. Stadsdeelwethouder Welzijn, Roel Rengelink, reikt het Buurtcadeau van het Oranjefonds uit: 3.000 euro. Het Claverhuis wil dit geld na de verbouwing gebruiken voor een zithoek bij de inloop, gordijnen voor de spiegels van de sportzaal, een picknickplaats en een *beamer*. Wat je met een bescheiden bedrag al niet kan doen!

Levend kunstwerk

Ik ontmoet Peter en Johan, die de Opstapper willen behouden. En Gerard die computerlessen geeft in het Huis van de Buurt. Emil geeft

ter plaatse les in het Go-spel aan een natuur-talentje van vijf jaar. Tijdens de picknick manifesteert Isik Tüzüner zich als levend kunstwerk. Zij draagt een bijzonder mooie jurk en geeft informatie over wat, waar, wanneer en hoe ze exposeert. Een andere dame haalt handtekeningen op tegen de sloop van het Bernardus. Dan wordt het fotoboek *Gezichten van een wereldbuurt* gepresenteerd, met portretten van buurtbewoners die uit andere landen afkomstig zijn. Eén van de geportretteerden is de schrijver Halil Gür. Uit zijn nieuwe boek *De mooiste heimweeverhalen uit het Oosten* leest hij een emotioneel gedicht voor, dat over zijn moeder gaat. Aan hem wordt het eerste exemplaar van het zojuist gepresenteerde buurtfotoboek aangeboden. Het optreden van zangkoor Puur Mokum met Klaas Strijder op de accordeon verdriest alle weemoed. Onze Jopie zingt *O Johnny, zó mooi*, dat Tante Leen er jaloers op zou zijn geworden. Tot slot worden de aanwezigen getraakteerd op een drankje en op een krachtige performance van de Amsterdamse jazzzangeres Lils Mackintosh, begeleid door Clous van Mechelen op de synthesizer.

Ellie Pronk

FOTO REMCO SCHEEPENS

Bewoners bewonderen de Houten Reus op het Hendrik Jonkerplein.

Feest op het Bickerseiland

Op 23 september bood woningstichting De Key de bewoners van een wooncomplex aan de Grote Bickersstraat een feestje aan, ter afsluiting van een ingrijpende renovatie. Het complex van 174 woningen en 13 bedrijfspanden kwam tot stand na hevige strijd in de jaren zeventig. De gemeente wilde hier aanvankelijk een vierbaansweg aanleggen en een kantorenpark neerzetten. Onder het motto

Toekomst voor het Madelievenplein

Omdat er bij het stadsdeel erg veel protesten binnenkwamen tegen het plaatsen van de hekken op het Madelievenplein die het zitten onmogelijk maken, organiseerde stadsdeel Centrum een bijeenkomst op 29 september in Carnac op de Bloemgracht.

Zeker 70 buurtbewoners vulden de zaal. Rayonmanager Roeland Lagendijk gaf toe dat de gemeente niet erg handig te werk was gegaan door zonder overleg met de buurt deze onvriendelijke oplossing uit te voeren. Hij bood hiervoor zijn excuses aan.

De problemen werden geïnventariseerd. De klachten over de hangjongeren stamden uit 2008. Door inzet van straatcoaches en surveillance door de politie was de overlast zo goed als verdwenen. De hekken die werden neergezet omdat handhaving te duur zou zijn, waren eigenlijk als mosterd na de maaltijd. Door vrijwel iedereen werden de hekken op het Madelievenplein afgewezen. Ook de meeste mensen die toen klachten hadden over de jongeren, zeiden dat ze niet om de hekken hadden gevraagd, doch om handhaving! Op de vraag of de hekken ooit nog verwijderd zullen worden, antwoordde Roeland Lagendijk dat hij zich niet kon voorstellen dat ze daar zouden blijven.

'Blijf uit onze buurt' stak actiecomité Westelijke Eilanden daar een stokje voor. De plannen werden gewijzigd. Er kwamen nu betaalbare woningen, ontworpen door architect Paul de Ley. Maar de markante nieuwbouw kreeg te kampen met ernstige vochtproblemen en moest tot op het casco worden gestript. De bewoners verhuisden tijdelijk naar wisselwoningen.

Houten Reus

Drie jaar en dertig miljoen euro later staat op het Hendrik Jonkerplein een feesttent. Het Trio Royal speelt er live muziek en er worden gratis consumpties geserveerd. Woningstichting De Key deelt het blad *BickMag* uit, een gelegenheidsuitgave over de geschiedenis van het zojuist gerenoveerde complex. Met hoornegeschal en tromgeroffel komt de Reus van het Bickerseiland te voorschijn uit gebouw De Windbreker, op een karretje voortgetrokken door 'lakeien' van theatergroep De Nieuw Amsterdam. Het houten beeld van een Romeinse krijger is het symbool geworden voor de solidariteit en de vechtlust van de eilandbewoners. De aanwezigen kunnen ieder met het beeld op de foto en krijgen die meteen mee, in een magnetisch lijstje, met de tekst 'Welkom Thuis', voor op de ijskast. De Key heeft zich nu over het beeld ontfermd en wil de Reus volgend voorjaar terugplaatsen op een drie meter hoge sokkel aan het water.

Ellie Pronk

Bewoners en vrijwilligers op de Dag van de Buurt bij muziek van Drumfanfare Ons Genoegen

Archief hofje De Zeven Keurvorsten naar Stadsarchief Amsterdam

Op donderdag 23 september brachten de kinderen van groep 7 en 8 van de Theo Thijssenschool dertien kartonnen dozen, gevuld met wel heel erg oud papier, naar het Stadsarchief in de Vijzelstraat.

Het was de administratie van het naast de school gelegen Hofje de Zeven Keurvorsten. Dit hofje, waarvan de poort zich bevindt bij Tuinstraat 199, werd in de 17de eeuw gesticht om arme oude nette dames aan een woning te helpen. Het vroegste document dateert uit 1738. Het is het 'Administratie Boekje van de 14 Armen Huijsjes, of Proncken Hofje, genaemt de Seven Keurvorsten'.

Regels en bidden

Sociale huurwoningen, bijstand, een wedu-wepensioen of AOW bestonden toen nog niet. Liefdadigheidswerk werd gedaan door de regenten (kooplieden, industriëlen en andere rijke mensen die de bestuurlijke macht hadden) en de kerk, in dit geval de rooms-katholieke. De dames die het hofje bewoonden, waren gebonden aan allerlei regels. Een origineel reglement uit 1820 hangt nog in de poort. Hierop valt onder meer te lezen dat men het vuur alleen mocht uitdoven in een porseleinen of koperen doofpot. De dames moesten

een briefje van de pastoor inleveren om eten en brandstof te krijgen, en bidden voor het zielenheil van de regenten. Nog steeds mag je er geen huisdieren houden. De huidige beheerder, woningcorporatie Ymre, heeft het archief van de Zeven Keurvorsten geïnventariseerd en de overdracht aan het Stadsarchief georganiseerd.

De officiële overdracht vond plaats in de Italiaanse kamer van het gebouw De Bazel waarin het Stadsarchief sinds enkele jaren is gehuisvest. De kinderen van de Theo Thijssenschool hadden ieder een tekening van het hofje gemaakt, of een gedicht dat zij tijdens de plechtigheid mochten voordragen. De Amsterdamse stadsdichter F. Starik las zijn nieuwste gedicht voor.

Er volgden toespraken en er werden handtekeningen gezet. De leerlingen kregen ieder een zuurvrije map aangereikt om hun tekening of gedicht in te doen. De namen van de kinderen werden met potlood op de mappen geschreven. Daarna gingen de mappen in de laatste archiefdoos, samen met Stariks gedicht en de met een ipod vastgelegde beelden van de plechtigheid. Als toegift mochten de kinderen naar de fototentoonstelling van Dolf Toussaint over de Jordaan in de jaren zestig. Ellie Pronk

Tiende Straatje viert eerste verjaardag

Op 10-10-'10 vierde het 10e Straatje zijn eerste verjaardag. Op die dag was het een jaar geleden dat winkeliers uit de Hazenstraat de straat omdoopten in *Het Tiende Straatje*. Reden voor een feestelijke bijeenkomst van bewoners en ondernemers.

In 1958 was transport per paard en wagen nog niet uit het straatbeeld verdwenen.

Haarlemmerdijk rond de jaren zestig (4)

Aanzien van een scheepvaartbuurt

Als we bij de islamitische slagerij de Binnen Oranjestraat oversteken, zien we op de andere hoek hotel-café De Bloeiende Ramenas. In mijn jeugd was de familie Van de Berg de eigenaar. Daarnaast op de nummers 59 en 57 was modezaak Smitshuizen gevestigd. Op nummer 59 was later onder andere de Wolwinkel Peter en Marjan, sinds 2008 is daar de wijn- en drankenhandel Mitra.

Op Haarlemmerdijk nummer 57 huist al sinds lange tijd de exclusieve mode/lingeriezaak Mary-Ann. Het pand ernaast is mooi gerestaureerd. Vroeger was hier de lederwareenzaak van De Rooij, nu de schoenenzaak van Seventyfive. Nog een lederzaak maar dan meer op sportgebied was de firma Schrik op nummer 53. Ooit kocht ik daar mijn eerste voetbaluitrusting voor De Volewijckers. Ik weet nog goed dat ik met grote trots mijn witte shirt met groene baan, witte broek en groene kousen met een witte boord mocht passen. Meneer Schrik wilde graag zelf zien of alles goed paste, omdat dit tenue speciaal voor mij besteld moest worden. Hij had deze kleding niet in voorraad. Bijna niemand in de buurt speelde bij de Volewijckers, want die zat in Noord. Later kwam hier de sportzaak van de bekende tafeltennisser Frans Schoofs. Dit pand is gesloopt, evenals het huis ernaast op nummer 51. Hier was een parfumeriezaak, later nog een coffeeshop.

In 1991 is op deze plek nieuwbouw gepleegd, die werd opgedeeld in een poelierzak van de gebroeders Jonk en een woonhuis. Vanaf hier tot aan de nieuwbouw op de hoek van de Korte Prinsengracht vind ik dit het mooiste rijtje panden op de Haarlemmerdijk. De volgende twee huizen op nummer 49 en 47 zijn prachtig gerestaureerd. In mijn jeugd was in deze twee panden het modehuis Carrousel gevestigd. Op nummer 49 was nog vijf jaar ontbijt- en lunchroom De Theeklipper van Wim Lassing, de eigenaar van 't Zonnetje. Nu is daar de bloemenboutique Fleurmonde gevestigd. In het andere pand op 47 zat tot voor kort de kapsalon van Jean Tebaa, maar nu staat dit pand helaas leeg. Op nummer 45 staat een prachtig gebouw uit 1612. Sinds 1858 is hier al een bedrijf in koffie, thee en kruiden gevestigd, eerst vooral als groothandel.

Scheepsattributen

In 1964 nam Wim Lassing de zaak over van de firma Brummen & Zn, koffiebranders en theepakkers. Hij veranderde de naam in 't Zonnetje, vanwege het mooie vergulde uithangteken aan de gevel. Als kind liep ik altijd om dat Zonnetje heen, omdat ik bang was dat ik dat ding op mijn kop zou krijgen. Ik denk er nog vaak aan als ik erlangs loop. De Heer Lassing heeft samen met Joop Vos van de banketbakkerij-chocolateriewinkel J.G. Beune ervoor gezorgd dat de Haarlemmerdijk en -straat weer het aanzien van een scheepvaartbuurt kreeg, zoals het al eeuwen was. Zij zorgden ervoor dat scheepsattributen een plaats kregen tussen het straatmeubilair. Dit was een grote stimulans voor de verbetering van de buurt.

Het is absoluut aan te raden om de winkel van binnen te bekijken, want hier ziet u nog veel authentieke zaken betreffende de koffie- en theehandel uit vroegere tijden. Over de historie van dit prachtige pand en de geschiedenis kunt u veel interessante informatie vinden op de site www.wimlassingverhalensite.nl. Sinds 1998 is Loucky Velder de eigenaar van de zaak.

Art Nouveau

De buurman op nummer 43 was eerder de fotozaak Fotocine Nivo, momenteel is daar Callas Damesmode. Op 41 was eerst de Herenmodezaak van Visser, nu is er locatiebureau Of All Places gevestigd. We komen nu het volgens mij mooiste pand op de Dijk tegen, jarenlang bekend als de viswinkel Roeraarde. Het perceel 39 is net als het pand op nummer 41 ontworpen door de architect F.M.J. Caron. Het huis is in 1896 gebouwd als een vis- en fruithandel in Art Nouveaustijl, wat duidelijk te zien is aan de afbeeldingen van een inktvis, een zeehond, zeepaard en diverse vissen. Aan weerszijden van de pui zien we ook nog kronkelende palingen. Let ook op het beeldje van de visser aan de rechterzijde. Later was hier de duikschool Aqua-diving, momenteel huist hier de kinderopvang van de Emmi Pikler Stichting Nederland. Ook nummer 37 is een leuk pand, met de mooie ronde winkelruit zoals je die vroeger veel meer zag dan tegenwoordig. Ik heb dit nog gekend als tabakswinkel De Plantage, later zat er o.a. damesmodezaak Pigalle. Nu is hier en in het pand ernaast op nummer 35 de kledingzaak Trivaldi gevestigd. Op 35 zat voorheen drogisterij en parfumerie Franx.

Ik ben nog op zoek naar oude foto's van de Haarlemmerdijk. Indien in uw bezit, wil ik die graag scannen en in mijn computer opslaan. Reacties zijn ook welkom via e-mail huissen. wim@planet.nl of mobiel 06-25575114.

Wim Huissen

Wij zoeken vrijwilligers...

...om de speeltuin in de Sloopstraat mooi te maken en te houden. De speeltuin is een zelfbeheerproject. Door verhuizing, vergrijzing en het drukke gebruik van de speeltuin zijn er op korte termijn vrijwilligers nodig om deze op orde te houden. De struiken en bomen moeten nodig gesnoeid worden en ook het speelterrein moet grondig worden schoongemaakt, geveegd en onderhouden. Het gaat om ongeveer 3 x per jaar. Ook voor de verzorging van de kippen en konijnen zoeken wij een vrijwilliger voor 1 x per week.

Graag opgeven: sloopstraat@hotmail.com of 0619556658

Kalenderfeesten

11 november St. Maarten

Eeuwenlang is het feest weg geweest uit Amsterdam: het hoorde thuis aan de overkant van het IJ, in Noord, in de Zaanstreek en in de rest van Noord-Holland. Maar sinds een paar jaar trekken 's avonds op 11 november groepjes kinderen zingend langs de Amsterdamse grachten en door de straten:

Sinte Sinte Maarten

*De kalv'ren dragen staarten,
De koeien dragen horens
De kerken dragen torens
Hier woont een rijke man
Die veel geven kan
Veel geven hoeft jij niet,
Al is het maar een suikerbiet!*

Ze dragen daarbij brandveilige lampions, te koop bij de HEMA, en ze worden op gepaste afstand begeleid door ouders.

Waar komt deze folklore plotseling vandaan? Invloed van Noord en de Zaanstreek, invloed van nieuwkomers die het feest van St. Maarten van huis uit kennen en gevierd hebben? Het is heel goed mogelijk. Of is het de invloed van de school? Ellie Pronk opperde deze laatste mogelijkheid al op de redactievergadering. Ze doelde op het gebruik op de vroegere rooms-katholieke school bij de Posthoorn in de Haarlemmerstraat. Rond 11 november werden daar lampions geknutseld. Deze opvatting wordt bevestigd door de etnoloog Gerard Rooijackers. Volgens hem zijn het vooral de antroposofisch georiënteerde scholen, die van dit soort feesten houden.

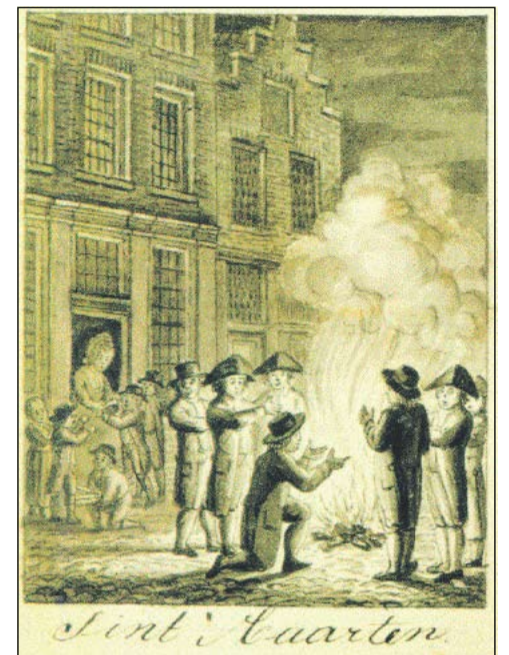
'Het onderwijs heeft een sterke socialiserende en acculturerende betekenis, die tot uitdrukking komt in het klassikaal vieren van rituelen van andere etnische herkomst, zoals het mo-

hamedaanse Suikerfeest.' * Die andere culturen kunnen op hun beurt via de school weer kennismaken met het sinterklaasfeest en kerst (als ze dat willen).

Misschien zijn er onder de lezers van dit berichtje wel, die zich uit hun schooltijd Sint Maartengebruiken herinneren.

Jan Berns

* Gerard Rooijackers, 'Vieren en markeren'. In Ton Dekker, Herman Rodenburg en Gerard Rooijackers, *Volkscultuur. Een inleiding in de Nederlandse etnologie*, Nijmegen 2000, blz. 203.

Huiswerkbegeleiding op Prinseneiland

Bezorgt het huiswerk van uw schoolgaande zoon of dochter u ook kopzorgen? Lijkt het u fijn om 's avonds een gezellige tijd met uw kind door te brengen in plaats van strijd over het maken van huiswerk?

Na School Amsterdam biedt hier een oplossing voor. Na School Amsterdam is een vorm van naschoolse opvang, gericht op het begeleiden van huiswerk, voor scholieren in de leeftijd van 11 tot 16 jaar. Dit nieuwe instituut is gevestigd op het rustige Prinseneiland. Het is de plek waar uw kind na school als het ware 'thuiskomt' wanneer u nog aan het werk bent. Het is ook de plek waar uw zoon of

dochter gestimuleerd en geholpen wordt met huiswerk aan de slag te gaan volgens een plan van aanpak.

Huiswerkbegeleiding maakt het mogelijk na het werk tijd met uw kind door te brengen, zonder gedoe – of zelfs ruzie – over huiswerk. Want dat is dan al gedaan en gecontroleerd!

Meer informatie vindt u op: www.naschoolamsterdam.nl. Of maak een afspraak met Nienke Vermeulen voor een oriënterend gesprek en/of een bezoek aan Na School Amsterdam. E-mail: nienke@naschoolamsterdam.nl, tel. 7522546

Nienke Vermeulen

Dierenlampionnen voor Sint Maarten

Op zaterdag 6 november 12.00-15.00 uur kun je op de kinderboerderij weer dierenlampionnen maken. Heb je nog geen lampion voor Sint Maarten? Kom die dan bij ons maken: de enige echte unieke dierenlampion van de Dierenkapel. Werkt gegarandeerd voor veel snoep!

Op 11 november is de kinderboerderij 's avonds open, dus vergeet niet om tijdens Sint Maarten even langs te komen met je dierenlampion, dan krijg je een extra snoepje! Kinderboerderij De Dierenkapel, Bickersstraat 207, Bickerseiland, tel. 4206855. Open di t/m tot 9.00-17.00 uur. Maandags gesloten.

Klaas Strijder (links) en Hennie van Beek, accordeonisten van Puur Mokum

Ouderenmiddag BOJ

(Vervolg van pag. 1)

Aan de stadsdeelbestuurders wordt tevens gevraagd te reageren op de uitkomsten van het onderzoek dat de BOJ in de buurt heeft gehouden. Via een vragenlijst in deze krant kon iedereen noteren wat men vindt dat er in de buurt moet gebeuren op het gebied van wonen, voorzieningen, openbare ruimte en vervoer. Het onderzoek vond plaats tegen de achtergrond van de actuele veranderingen in het beleid van overheden, corporaties en zorginstellingen. Bijna 100 buurtbewoners hebben de vragenlijst ingestuurd.

Ouderen moeten langer zelfstandig wonen en eerder een beroep doen op familie, burens en vrijwilligers alvorens bij de overheid en de zorg aan te kloppen. Corporaties bouwen nauwelijks meer sociale huurwoningen voor ouderen in de buurt. De sociale huurwoningen voor ouderen op het Haarlemmerplein, waar de BOJ en de buurt jaren voor gestreden hebben, komen alsmat niet van de grond. Ondertussen realiseren projectontwikkelaars serviceflats voor €4500 per maand (Lauriergracht). Leuk voor de welgestelde senioren in den lande, maar onbereikbaar voor de meeste

oudere buurtbewoners. De Jordaan raakt zelfs zijn woonzorgcentrum Bernardus kwijt. Dit wordt gesloopt en gedeels vervangen door 'luxe zorgappartementen' in de vrije sector (€900 - €2000), met een ondergrondse parkeergarage.

Zelfgebakken taart

Maar het wordt vooral ook een feestelijke middag, want de BOJ viert zijn 21-jarig jubileum! Daarom wordt de Ouderenmiddag opgeluisterd door Klaas Strijder en Hennie van Beek, de virtueuze accordeonisten van Puur Mokum. En voor alle bezoekers is er koffie met gebak! Die gaat de BOJ op zijn leeftijd natuurlijk niet zelf bakken. Daarom zoeken wij nog een paar bakgrage vrijwilligers die het leuk vinden om de BOJ en de bezoekers van de Ouderenmiddag te verrassen met zelfgebakken taart. Vorig jaar was dat een groot succes dat bijzonder in de smaak viel. (Graag even bellen of mailen of u gebak meeneemt). We zien u graag op 3 november en wensen u een fijne middag!

Programma 3 november

Vanaf 13.00 uur ontvangst met koffie & gebak en live optreden accordeonisten Puur Mokum. Om 13.30 Welkomstwoord door Jan Bosman en aanbieding BOJ-rapport Ouderenonderzoek aan stadsdeelvoorzitter Jeanine van Pinxteren.
13.50 - Van Pinksteren over Openbare Ruimte & Verkeer, 14.05 - Boudewijn Oranje over Bouwen & Wonen en 14.20 - Roeland Rengelink over Welzijn, Zorg & Financiën.
14.35 - Koffiepauze, 14.45 - Discussie met de zaal, 15.25 - Slotwoord.
15.30-16.30 - Borrel & gezellig samenzijn: live optreden accordeonisten van Puur Mokum met doorlopende diavoorstelling over ouderenhuisvesting in de buurt.

Belangengroep Ouderenhuisvesting Jordaan (BOJ), Claverhuis, Elandsgracht 70 tel. 6237272, e-mail: hein39@hotmail.com Hein Hoefnagels en Jan Bosman

Kunst en Kerstmarkt in de SOOJ

Tot en met 5 november zijn bij de SOOJ olieverfschilderijen van Pim Schilt te zien. Het thema van de tentoonstelling is *Amsterdam en omgeving*. Van 8 november t/m 17 december exposeert de SOOJ bijzondere *Metallieken* van Willem Stokkel. Op zondag 28 november van 13.30 tot 16.00 uur wordt bij de SOOJ een Kerstmarkt gehouden.

De SOOJ is op maandag geopend van 11 tot 17 uur, dinsdag t/m vrijdag 13 tot 17 uur en zaterdag 14 tot 19 uur. Tichelstraat 50, tel. 3302017, e-mail info@sooj.nl, www.sooj.nl

Jorien Kolster

De fysiotherapeut in de buurt

Maatwerk in zorg en welzijn

Blijf bewegen! Doorgaan met oefeningen onder begeleiding van een fysiotherapeut. Zoek er een in de buurt, want de eerste keren komt de therapeut bij je thuis, maar daarna moet je de afstand naar de praktijk – gedurende enkele weken – met krukken kunnen belopen. Zoek een fysiotherapeut bij wie in de praktijk óp en mét apparaten geoefend kan worden.

Met mijn nieuwe heupprothese kreeg ik deze adviezen mee vanuit het ziekenhuis. Niet nieuw voor mij. Van mensen uit de buurt wist ik al waar ik die fysio-fitness dichtbij huis kon vinden.

Persoonlijke wensen

Bij Fitter in de Passeerdersstraat moest ik zijn, en daar ging ik heen. Daar worden bewegingsklachten van jong en oud behandeld door René, Paulien en Frank. Dat zijn fysio-, manueel-, en sportfysiotherapeuten met ruime praktijkervaring en passie voor hun vak. Hier wordt naast de fitnessmogelijkheden ook een medische trainingstherapie aangeboden, een vakbekwame begeleiding met verantwoorde oefeningen voor mensen met beperkingen. Ook mensen die revalideren na een heup- of knieoperatie en mensen met diabetes, astma, hart- en vaatziekten en hypertensie kunnen hier terecht. Er wordt rekening gehouden met persoonlijke wensen. Een leuke variant: klanten die binnenkomen met de vraag: 'Kan ik vandaag gemanipuleerd worden?'

Voor mij klopte en klikte het. Ik was vanaf het begin ook enthousiast over deze fysio-fitnesspraktijk. Goede therapeutische behandeling

en begeleiding bij de oefeningen. Aangevuld met individuele aandacht die verder gaat dan het functioneren van spieren en wervelkolom. Opvallend is de prettige, ontspannen sfeer waarin gewerkt en getraind wordt, met genoeg tijd voor een grap en een verhaal. Het is ook een plek waar je buurtbewoners tegenkomt. Waar je met elkaar in gesprek raakt bij het kopje koffie of thee na afloop van je behandeling of training. Waar je, als je thuis geen hometrainer hebt, in de ochtend even kan komen fietsen om de ademhaling goed op gang te brengen.

Heuvels beklimmen

Dit alles had René Bekker voor ogen toen hij in 2001 startte met deze praktijk in de Zuid Jordaan. Kleinschalig, weinig apparaten, geen sportschool, een gemoedelijke sfeer. Een combinatie van conditietraining, fysio-fitness en medische trainingstherapie bieden. Samen met deskundige collega's, zoals Paulien Buijsman die mij in korte tijd, met oefeningen en wat manipulatie op de juiste momenten in het herstelproces, weer leerde goed bewegen en lopen. Tot heuvels beklimmen toe.

Goed dat er fysiotherapeuten in de buurt zijn! Ze zijn steeds meer nodig. Goed voor ons buurtbewoners dat zich in de buurt steeds meer eerstelijns zorgverleners hebben gevestigd: huisartsen, pedicure (weer terug), wijkverpleegkundigen, buurt-thuiszorg en tandartsen. Het zijn kleine zelfstandige ondernemers, zoals dat traditioneel in ons buurt past. Dichtbij hun klanten en patiënten, maatwerk op de markt van zorg en welzijn.

Nel van Rietschoten

Dag van de mantelzorg

Op 10 november vindt landelijk de Dag van de Mantelzorg plaats. Stadsdeel Centrum doet hieraan mee om mantelzorgers in het zonnetje te zetten en waardering uit te spreken voor hun onbaatzuchtige inzet. Het stadsdeel nodigt daarom mantelzorgers die in stadsdeel Centrum wonen van harte uit aan de Dag van de Mantelzorg deel te nemen.

Op initiatief van het stadsdeel wordt er van 12.30 tot 16.00 uur een High Tea georganiseerd in Tassenmuseum 'Hendrikje', gelegen aan de Herengracht 573. Deze High Tea zal worden geopend door de portefeuillehouder Welzijn van stadsdeel Centrum, Roeland Rengelink. Daarna wordt er een rondleiding verzorgd door het museum. Daarbij zal speciaal de aandacht worden gevestigd op het pand

(onder meer twee stijlkamers), de historie van tassen, kunstnijverheid, materialen en architectuur.

Stadsdeel Centrum draagt, met behulp van de stichting Combivel en het Mantelzorgsteunpunt van zorgkoepel OsiraGroep, zorg voor de ondersteuning van mantelzorgers in Amsterdam Centrum, zodat zij in staat zijn zorg aan hun naaste te verlenen zolang zij dit kunnen en wensen.

Mantelzorgers die zich willen aanmelden of meer willen weten over de Dag van de Mantelzorg kunnen mailen of bellen (tot 2 november 2010) naar Mantelzorg Steunpunt OsiraGroep: e-mail: mantelzorg@osiragroep.nl of tel. 7560300. Wilt u zich zo snel mogelijk aanmelden in verband met het beperkt aantal plaatsen? Deelname is gratis.

Koffiebijeenkomst ouderen op 4 november

Ontmoeting en reuring in de Zuid-Jordaan

'Een plek dicht in de buurt waar je vriendschap kunt opbouwen', dat is één van de wensen van een bezoeker tijdens de tweede koffieochtend voor ouderen in de Zuid-Jordaan, die 30 september jl. in de Laurierhof was georganiseerd.

Een volle vergaderzaal met jonge en oudere ouderen uit de Zuid-Jordaan was duidelijk in haar standpunten: men wil een plek dicht in de buurt voor koffie-inloop, kaarten of schaken, regelmatig nieuwe gezichten zien, hulp krijgen bij computervragen etc. Kortom 'een gezellige huiskamer waar ik meerdere keren per week naar toe kan', aldus een andere bezoeker. Enkele mensen hebben ook aangegeven dat zij bereid zijn mee te helpen bij de ontvangst, koffieschenken, bezoekers leren schaken etc.

Tweede ontmoetingsruimte

'Zeven jaar geleden zaten we ook in deze zaal, met een ongeveer even grote opkomst als nu, toen we een ontmoetingsruimte voor en door ouderen wilden oprichten', zegt Jan Bosman die ook nu weer wil meewerken aan een plek voor ouderen in de Zuid-Jordaan. Inmiddels is de SOOJ in de Noord-Jordaan een groot suc-

ces geworden. Helaas is voor minder mobiele ouderen in de Zuid-Jordaan de Tichelstraat te ver weg. Het is de organisatoren na deze tweede koffiebijeenkomst wel duidelijk geworden: ook in de Zuid-Jordaan is behoefte aan ontmoeting en reuring. Aan een gezellige plek met een huiskamersfeer waar ouderen zelfstandig kunnen zijn en binnen kunnen lopen wanneer ze willen. Het Claverhuis wordt onder meer als optie genoemd. 'Het is ons beloofd dat we een ruimte krijgen in het Claverhuis als Huis van de Buurt', aldus een bewoner die regelmatig ambtelijke stukken leest. Een paar aanwezigen hebben aangeboden de mogelijkheden van enkele andere locaties in de buurt te onderzoeken.

Op donderdag 4 november van 10.30 tot 12.00 uur wordt een derde koffieochtend georganiseerd in de Laurierhof, Eerste Laurierdwarstraat 6. Dan wordt verder met elkaar gesproken over de wensen en welke wegen we moeten bewandelen om die te realiseren. Ouderen die willen aansluiten of meer willen weten zijn op deze koffieochtend van harte welkom. Er is natuurlijk ook gezelligheid.

Dian Mekkes (CentraM), Jorien Kolster (SOOJ) en Margaret Roovers

HET BOEKENEILAND ISLAND BOOKSTORE

Binnen- en buitenlandse kranten tijdschriften
Nederlandse en vertaalde literatuur
Engelstalige literatuur
Poëzie
Zwangerschap en opvoeding
Kinderboeken
Thrillers en science fiction
Reisboeken en kaarten
Woordenboeken
Mens en maatschappij
Politiek en geschiedenis

OPENINGSTIJDEN

zondag	11.00 - 15.00
maandag	9.00 - 18.30
dinsdag	9.00 - 18.30
woensdag	9.00 - 18.30
donderdag	9.00 - 20.00
vrijdag	9.00 - 18.30
zaterdag	9.00 - 18.00

WESTERSTRAAT 15 1015 LT AMSTERDAM
TEL 020 6389252 FAX 020 6389243

info@islandbookstore.nl
www.islandbookstore.nl / www.boekbalie.nl

De in de Jordaan wonende Turkse schrijver Halil Gür ontvangt het eerste exemplaar van het fotoboek 'Gezichten van een wereldbuurt' uit handen van Carolien Satink, coördinator van het Huis van de Buurt.

Gezichten van een wereldbuurt

Op zaterdag 25 september presenteerde de Amsterdamse buurt Jordaan & Gouden Reael zijn buurtfotoboek *Gezichten van een wereldbuurt*. De Turkse schrijver Halil Gür nam het eerste exemplaar in ontvangst op deze Dag van de Buurt. Hij gaf daarop een ontroerende performance met zijn mooiste gedichten over heimwee en 'waar kom je vandaan?'. Kader Abdolah zei over hem: 'Gür is een gids voor alle migranten. De wortels van ons werk liggen in zijn werk.' Gür is één van de geportretteerden in het fotoboek. Hij woont al sinds 1974 'bij ons in de Jordaan', dus vandaar.

Het fotoboek *Gezichten van een wereldbuurt* bevat bijna honderd portretten van mensen die in de Jordaan en de Gouden Reael wonen of werken en afkomstig zijn uit alle delen van de wereld. Waar Amsterdam met de 178 herkomstlanden van zijn bewoners de wereldranglijst aanvoert, gaan binnen Mokum de Jordaan & Gouden Reael aan kop met 139 herkomstlanden. Na de zwart-witfotoboeken vol nostalgie over de buurt in de vorige eeuw, laat dit fotoboek vol portretten van buurtbewoners door buurtbewoners en kinderen van de Montessorischool zien dat de gezelligste en beroemdste wijk anno 2010 ook de kleurrijkste is.

Het is de samenstellers niet gelukt in de buurt mensen uit alle 139 landen te vinden. Daarom is men zich vastbesloten een tweede deel uit te brengen met portretten van buurtbewoners uit Angola, Burundi, Cyprus, Denemarken, Uganda, IJsland, Zweden en nog ongeveer 70 andere landen. Ook Jordanië ontbreekt nog. Geen gemakkelijke opgave, want van de nog ontbrekende landen wonen er volgens de gegevens van de Dienst O+S slechts één of twee personen in de buurt. Het fotoboek is uitgegeven door het Huis van de Buurt.

Het fotoboek *Gezichten van een wereldbuurt* is voor vijf euro verkrijgbaar in het Huis van de Buurt, Claverhuis Elandsgracht 70, Laurierhof 1e Laurierdwarstraat 6, en Straat & Dijk Haarlemmerstraat 132. Vanaf eind oktober ligt het ook in de buurtboekhandels.

Eibert Draisma
Huis van de Buurt
Tel 020-6237272

Een echte buurtwerker nam afscheid

Op vrijdag 24 september jl. zette Dick van der Heijden een streep onder zijn baan bij Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael. Hij vertelde me hoe hij terugkijkt op de 29 jaar waarin hij met hart en ziel voor de buurt had gewerkt.

Buurtwerker Dick van der Heijden

'We hadden een fantastische buurtbeheerorganisatie die oudere bewoners hielp bij klusjes in en rond het huis, zorgde dat er plantenkassen kwamen en de straat geveegd werd, assisteerde in de zelfbeheertuinen. Ik inventariseerde de klussen en zag erop toe dat ze werden uitgevoerd.

Het nieuwe stadsdeel nam dit soort taken steeds meer over van het wijkcentrum en het buurtbeheer verdween. Wat ik zie is dat mijn collega's nu steeds meer tijd kwijt zijn aan bureaucratie en te weinig tijd overhouden om naar buiten te gaan waar de echte wereld is, om de mensen te spreken en te zien hoe de buurt er voor staat. Dat laatste gaf mij juist altijd veel voldoening in mijn werk.

Een mogelijke sluiting van Straat & Dijk zou voor de buurt een verdere aftakeling van de voorzieningen betekenen, helemaal wanneer ze niet eens meer de Opstapper kunnen gebruiken om naar het dan nog resterende wijkcentrum op de Elandsgracht te gaan. Gelukkig weten bewoners tegenwoordig de

websites van stadsdeel en wijkcentrum te vinden, waar veel informatie voor hen beschikbaar blijft.'

'In de 36 jaar dat ik hier woon heb ik meegewerkt en meegeleefd met de verbetering van de buurt, van de Haarlemmer Houttuinen, nieuwbouw op Bickerseiland en de plannen voor het Haarlemmerplein. Dat er nu op het plein eindelijk gestart gaat worden met de bouw van woningen, is voor mij een prachtige afronding van mijn loopbaan.'

En natuurlijk blijft Dick zich met de buurtbewoners actief inzetten voor de buurt, als betrokkene in klankbordgroepen bijvoorbeeld. U zult hem nog regelmatig tegenkomen.

Anneke van de Meene

Dag van de Dialoog

Amsterdam, dat is 800.000 mensen op een klein stukje aarde, doorkruist met veel water. Bijna 200 nationaliteiten leven hier door, met en 'langs elkaar heen'. Al die verschillende mensen hebben eigen verhalen over hun verleden, heden en toekomst in de stad. Op de Dag van de Dialoog, donderdag 4 november, organiseert het Huis van de Buurt een Dialoogtafel waaraan ieders verhaal verteld en gehoord kan worden.

In twee uur tijd kunnen mensen die elkaar niet kennen tot een waardevol gesprek komen door een speciale dialoogmethode. Dit jaar ligt de nadruk op *de stad als veelkleurige caleidoscoop van mensen en verhalen*. Centraal staat de vraag: 'Hoe kleur jij de stad?' Wat valt jou op, wat maakt je boos of blij en wat zou je willen veranderen? Praat erover met mensen die allemaal bij jou in de buurt wonen en schuif op 4 november aan bij onze Dialoogtafel.

Het unieke van de Dag van de Dialoog is dat je niet aan tafel gaat om te vergaderen of een projectplan te maken. Je gaat aan tafel om kennis te maken, ervaringen en inspiratie uit te wisselen. En terwijl je uitwisselt, leer je elkaar kennen. Vaak gebeurt het dat deelnemers na afloop met elkaar verder willen praten, leuke dingen gaan ondernemen of met een berg aan nieuwe ideeën en verhalen hun omgeving inspireren. Zoals Job Cohen zei: 'Het kennen van elkaars levensverhaal brengt een buurt tot leven.'

Belangrijke uitgangspunten voor de dialoog zijn dat er geen theorieën maar ervaringen uitgewisseld worden. Dat we elkaar niet hoeven te overtuigen, maar elkaar vragen stellen en naar elkaar luisteren. Het gesprek duurt ongeveer 2 uur en wordt begeleid door een getrainde gespreksleider. Onze Dialoogtafel vindt plaats in de ontmoetingsruimte Westerkap, Westerdok 806, van 12.00 tot 14.30 uur. We beginnen met een lichte lunch. Deelname is gratis, maar er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

U kunt zich opgeven of meer informatie vragen bij Carolien Marsman, 6248353 of c.marsman@ijsterk.nl.

Carolien Marsman

Basistraining Signaleren huiselijk geweld

Huiselijk Geweld dichterbij dan gedacht

Zaterdag 20 en 29 november wordt opnieuw een basistraining Signaleren huiselijk geweld georganiseerd voor bewoners. De cursus is bedoeld voor mensen die meer willen weten over huiselijk geweld en wat je kunt doen wanneer je het vermoeden hebt dat iemand door een partner wordt geslagen, systematisch wordt vernederd etc. Deelnemers kunnen na de training aansluiten bij het vrijwilligersnetwerk *Blue*. Dit netwerk is actief in Centrum, Westerpark en Oud-West.

Huiselijk geweld komt veel voor. Vrouwen en kinderen zijn het vaakst slachtoffer, maar ook ouderen, mannen en ouders kunnen slachtoffer zijn. Slachtoffers zijn 'sterren' in het verbergen van het geweld waar ze vaak dagelijks in de huiselijke situatie mee worden geconfronteerd. Vaak wordt pas na jaren - en na vele klappen, verwondingen, vernederingen etc. - hulp ingeschakeld. De ervaring leert dat slachtoffers, maar ook daders, soms opgelucht zijn wanneer hun 'geheim' wordt ontdekt. Het doel van het project *Blue* is o.a. in gesprek te komen met slachtoffers van huiselijk geweld en naar hun verhaal te luisteren. Praten is vaak de eerste stap op weg naar hulp.

Heeft u interesse?
U kunt contact opnemen met Dian Mekkes, projectcoördinator, telefoon 5573305 of per e-mail: blue@centram.nl

Memoryclub in Straat & Dijk

Van 3 november tot en met 22 december organiseren de OsiraGroep en het Huis van de Buurt acht weken lang iedere woensdag de Memoryclub in de Haarlemmerstraat. Dit zijn lunchbijeenkomsten in Straat & Dijk, bedoeld voor ouderen die te kampen hebben met vergeetachtigheid en geheugenproblemen, én hun mantelzorgers. Hier kunnen zij ervaringen uitwisselen en een antwoord krijgen op hun vragen.

Daarnaast biedt de Memoryclub een activiteitenprogramma dat de bezoekers samen met een OsiraGroepmedewerker kunnen invullen. Het kan gaan om bewegings- of creatieve activiteiten, praten over actualiteiten en spelletjes. Voor mensen met geheugenproblemen in het dagelijks leven, die bijvoorbeeld snel vergeten wat iemand net heeft verteld, of soms vergeten het gas uit te draaien, kan ondersteuning heel prettig zijn. Vergeetachtigheid hoort een beetje bij ouder worden, maar soms is er meer aan de hand. Dat kan vervelend zijn voor de betrokkenen en hun partners, familieleden, buren of vrienden. Daarom kunnen die allemaal lid worden van de Memoryclub.

Memoryclub in het Huis van de Buurt, elke woensdag van 3 november t/m 22 december 12.00-16.00 uur, Straat & Dijk, Haarlemmerstraat 132. Meer informatie bij het gratis nummer van OsiraGroep Zorgadvies tel. 0800-3668479.

Cursus onderhoud stads- en geveltuinen

Op vrijdag 19 november wordt op het Wijkcentrum de cursus Onderhoud stads- en geveltuinen gegeven. Een (theorie + praktijk) cursus voor de groenliefhebbers en geveltuiniers in de Jordaan en de Gouden Reael.

Dit najaar wordt er in het bijzonder aandacht besteed aan de grondsoorten, de bodemgesteldheid en de bemesting. Hierbij komt ook de symbiose van planten met het bodemleven ter sprake. Er is gelegenheid om vragen te stellen aangaande uw persoonlijke tuinproblemen. De cursus wordt gegeven door mevrouw Loes Pool en beslaat een ochtend van 10.30 tot 13.30 uur. Er is een vrijdag- en een zaterdaggroep. Deelname is gratis. Voor het tweede deel van deze cursus gaan we naar de Hortus Botanicus waar Arend Wakker ons inwijdt in de biodiversiteit van bacteriën en schimmels (paddestoelen) - zowel nuttige als mogelijk ziekteverwekkende - die de bodem bevolken. Er wordt ook specifiek ingegaan op symbiose van bepaalde schimmels en paddestoelen met bepaalde bomen en planten.

Vrijdag 19 november 10.30 uur
Laurierhof, 1e Laurierdwarstraat 6
Info: Rob Versluijs, tel. 6237272/ 622 0514
rob@jordaangoudenreael.nl - onderwerp: Tuincursus vrijdag (vervolgcursus vrij. 26 november 13.45 uur bij de Hortus Botanicus, Plantage Middenlaan)

Zaterdag 20 november 10.30 uur
Straat & Dijk, Haarlemmerstraat 132
Info en aanmelden: Marc Hansenne, tel. 6220514, marc@jordaangoudenreael.nl - onderwerp: Tuincursus zaterdag (vervolgcursus zat. 27 november 13.45 uur bij de Hortus Botanicus, Plantage Middenlaan)

Aanvraag geveltuin in komend voorjaar
Een bon voor aanvraag geveltuin vindt u bij www.jordaangoudenreael.nl onder Groen. U kunt hiervoor ook contact opnemen met Marc Hansenne, Haarlemmerstraat 132, tel. 6220514, e-mail: marc@jordaangoudenreael.nl

Marc Hansenne
Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael

